

**Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет
Кафедра туристичного бізнесу та рекреації**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему «Підходи до організації та просування пізнавального туру для дітей до міста Мадрид»

Здобувачки Оксани ТРАЧУК

4 курсу Т-44 групи

Керівник Ірина КАЛМИКОВА

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від 01.06.2023 р., протокол № 10

Завідувачка кафедри ТБ та Р _____ Наталя ДОБРЯНСЬКА
(підпис)

Одеса – 2023 рік

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет	Технології вина та туристичного бізнесу
Кафедра	Туристичного бізнесу та рекреації
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	242 Туризм
Освітня програма	Міжнародний туризм

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедри ТБ та Р
Наталія ДОБРЯНСЬКА

« ____ » _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Трачук Оксани Олегівни
ПБ

1. Тема роботи: Підходи до організації та просування пізнавального туру для дітей до міста Мадрид.
Затверджена наказом ОНТУ від 31.08.2022 р., наказ № 506-03.
2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи «01» червня 2023 р.
3. Вихідні дані роботи: законодавчі та нормативно-правові акти Іспанії та ЄС, що регулюють туристичну діяльність, наукові праці вітчизняних і закордонних дослідників, що присвячені вивченню особливостей, розвитку пізнавального туризму та організації екскурсій для дітей, офіційні дані Державної служби статистики Іспанії, інтернет-сайти туроператорів, а також результати особистих досліджень.
4. Перелік питань, які потрібно розробити:
Розділ 1 Історико-культурні традиції країни як основа пізнавального туризму;
Розділ 2 Опис туристичної привабливості, основних атракцій міста Мадрид;
Розділ 3 пізнавальний тур до міста Мадрид для дітей: «Мадридська пригода: відкривай світ разом з нами!»
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): презентація до кваліфікаційної роботи бакалавра з 30 слайдів.

6. Консультанти по роботі із зазначенням розділів роботи (для кваліфікаційної роботи бакалавра):

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 3	Наталя ДОБРЯНСЬКА	06.02.23	10.05.23

7. Дата видачі завдання – 06.02.2023 р.

Керівник _____ Ірина КАЛМИКОВА
(підпис)

Завдання прийняла до виконання _____ Оксана ТРАЧУК
(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи бакалавра	Термін виконання етапів роботи
1	Обґрунтування вибору теми кваліфікаційної роботи	15.02.2023
2	Огляд літератури та досліджування проблеми для написання кваліфікаційної роботи	28.02.2023
3	Надання 1 розділу на перевірку керівнику	09.03.2023
4	Надання 2 розділу на перевірку керівнику.	20.03.2023
5	Перевірка 3 розділу керівником.	04.04.2023
6	Формування і організація списку використаних джерел і висновків	21.04.2023
7	Нормо контроль	05.05.2023
8	Інструментальна перевірка на академічний плагіат	10.05.2023

Здобувачка _____ Оксана ТРАЧУК
підпис

Керівник роботи _____ Ірина КАЛМИКОВА
підпис

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що у кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-дипломник _____ Оксана ТРАЧУК

АНОТАЦІЯ

до кваліфікаційної роботи бакалавра

Робота містить 93 сторінки, 12 таблиць, 4 рисунки, список літератури з 30 найменувань, 9 додатків.

Метою виконання роботи є дослідження теоретичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо формування продукту пізнавального туризму для дітей територією Мадриду та просування його на ринку.

Об'єктом аналізу, узагальнень і дослідження виступає процес розробки та просування продукту пізнавального туризму на території Іспанії

Завданням роботи передбачено описати зміст та місце пізнавального туризму в організації сучасних туристичних продуктів; описати пізнавальні тури як спосіб підвищення туристичної привабливості історико-культурних пам'яток Іспанії; описати особливості організації пізнавальних турів для дітей різного віку; дослідити кліматичні та екологічні умови міста Мадрид та їх вплив на екскурсійну діяльність; провести дослідження історико-культурного потенціалу міста Мадрид в контексті розвитку пізнавального туризму; зробити аналіз пропозицій туристичних компаній щодо турів до Мадриду з різних країн світу і з України; розробити маршрут та технологічну карту пізнавального туру для дітей до м. Мадрид; описати програму пізнавального туру для дітей до м. Мадрид; зробити оцінку економічної доцільності організації пізнавального туру для дітей до м. Мадрид; розробити способи просування туру «Мадридська пригода: Відкривай світ разом з нами!».

Одержані результати можуть бути використані туристичними агенціями при прийнятті рішення щодо розширення асортименту турів пізнавального туризму.

Рік захисту роботи – 2023.

SUMMARY

OF THE QUALIFICATION WORK

The work contains 93 pages, 12 tables, 4 figures, a list of references with 30 titles, and 9 appendices.

The purpose of this work is to investigate the theoretical foundations and develop practical recommendations for the creation of an educational tourism product for children in the territory of Madrid and its promotion in the market. The object of analysis, generalizations, and research is the process of developing and promoting educational tourism products in Spain.

The tasks of the work include describing the content and place of educational tourism in the organization of modern tourism products; describing educational tours as a way to enhance the attractiveness of historical and cultural landmarks in Spain; describing the peculiarities of organizing educational tours for children of different ages; investigating the climatic and environmental conditions of the city of Madrid and their impact on excursion activities; conducting research on the historical and cultural potential of the city of Madrid in the context of the development of educational tourism; analyzing the proposals of tourist companies regarding tours to Madrid from different countries and from Ukraine; developing a route and technological map for an educational tour for children to Madrid; describing the program of the educational tour for children to Madrid; evaluating the economic feasibility of organizing an educational tour for children to Madrid; developing methods for promoting the tour "Madrid Adventure: Discover the World with Us!"

The obtained results can be used by tourist agencies when making decisions regarding the expansion of the assortment of educational tourism tours.

Year of thesis defense: 2023.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1 ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ТРАДИЦІЇ КРАЇНИ ЯК ОСНОВА ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ	11
1.1. Пізнавальний туризм: зміст та місце в організації сучасних туристичних продуктів	11
1.2. Пізнавальні тури як спосіб підвищення туристичної привабливості історико-культурних пам'яток Іспанії	20
1.3. Особливості організації пізнавальних турів для дітей різного віку.	24
Висновки до 1 розділу.....	27
РОЗДІЛ 2 ОПИС ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ, ОСНОВНИХ АТРАКЦІЙ МІСТА МАДРИД	28
2.1. Кліматичні та екологічні умови міста Мадрид та їх вплив на екскурсійну діяльність.....	29
2.2. Дослідження історико-культурного потенціалу міста Мадрид в контексті розвитку пізнавального туризму	32
2.3. Аналіз пропозицій туристичних компаній щодо турів до Мадриду з різних країн світу і з України.....	42
Висновки до 2 розділу.....	43
РОЗДІЛ 3 ПІЗНАВАЛЬНИЙ ТУР ДО МІСТА МАДРИД ДЛЯ ДІТЕЙ: «МАДРИДСЬКА ПРИГОДА: ВІДКРИВАЙ СВІТ РАЗОМ З НАМИ!».....	45
3.1. Маршрут та технологічна карта пізнавального туру для дітей до м. Мадрид	45
3.2. Програма пізнавального туру для дітей до м. Мадрид.....	46
3.3. Оцінка економічної доцільності організації пізнавального туру для дітей до м. Мадрид	51

3.4. Способи просування туру «Мадридська пригода: Відкривай світ разом з нами!»	53
Висновки до 3 розділу.....	59
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	63
ДОДАТКИ.....	66

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Однією з найважливіших складових розвитку сучасного суспільства є освіта дітей. Пізнавальні тури стали необхідною складовою процесу навчання, оскільки вони надають учням можливість розширити свій кругозір, здобути нові знання та відкрити для себе культурні скарби різних країн.

Місто Мадрид, столиця Іспанії, є одним з найбільш популярних напрямків для пізнавальних турів. У цьому дослідженні ми розглянемо розробку та просування пізнавального туру для дітей до Мадрида, описавши актуальність такої роботи.

Актуальність дослідження полягає у таких аспектах:

- Розширення культурного горизонту дітей: Мадрид пропонує безліч культурних скарбів, включаючи музеї, пам'ятники, галереї та історичні місця. Пізнавальний тур дозволить дітям збагатити свої знання, побачити світові відомі твори мистецтва та пізнати історичні факти.

- Розвиток мовних навичок: подорожі в інші країни сприяють вивченню мови та розвитку комунікативних навичок учнів. В Мадриді діти матимуть змогу практикувати іспанську мову, спілкуючись з місцевими жителями та гідами.

- Стимулювання інтересу до історії та мистецтва: Мадрид має розгалужену історію, пов'язану з монархією, колоніальним минулим та сучасним культурним рухом. Пізнавальний тур сприятиме розкриттю нових аспектів історії та мистецтва, що сприятиме інтелектуальному розвитку дітей.

- Поглиблення знань про культурне різноманіття: Мадрид – це місто, де зустрічаються різні культури та традиції. Під час туру діти зможуть пережити цю культурну різноманітність, що сприятиме розумінню та толерантності між народами.

- **Сприяння розвитку творчих здібностей:** Мадрид славиться своєю творчою атмосферою, яка проявляється у музеях, галереях та вуличному мистецтві. Пізнавальний тур надасть дітям можливість взаємодіяти з різними видами мистецтва та знайти натхнення для своїх творчих зусиль.

Таким чином, розробка та просування пізнавального туру для дітей до Мадрида є актуальною та значущою ініціативою, спрямованою на розширення культурного кругозору, розвиток мовних навичок, зацікавленості у історії та мистецтві, сприяння розумінню та толерантності, а також розвиток творчих здібностей у дітей.

Об'єкт дослідження – процес розробки та просування продукту пізнавального туризму на території Іспанії.

Предмет дослідження – теоретичні, методичні та практичні аспекти розроблення продукту пізнавального туризму для дітей та його просування на ринку.

Мета роботи – дослідження теоретичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо формування продукту пізнавального туризму для дітей територією Мадриду та просування його на ринку.

Відповідно до поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання:**

- описати зміст та місце пізнавального туризму в організації сучасних туристичних продуктів;
- описати пізнавальні тури як спосіб підвищення туристичної привабливості історико-культурних пам'яток Іспанії;
- описати особливості організації пізнавальних турів для дітей різного віку;
- дослідити кліматичні та екологічні умови міста Мадрид та їх вплив на екскурсійну діяльність;

- провести дослідження історико-культурного потенціалу міста Мадрид в контексті розвитку пізнавального туризму;
- зробити аналіз пропозицій туристичних компаній щодо турів до Мадриду з різних країн світу і з України;
- розробити маршрут та технологічну карту пізнавального туру для дітей до м. Мадрид;
- описати програму пізнавального туру для дітей до м. Мадрид;
- зробити оцінку економічної доцільності організації пізнавального туру для дітей до м. Мадрид;
- розробити способи просування туру «Мадридська пригода: Відкривай світ разом з нами!».

Методика дослідження – в процесі дослідження було використано низку загальнонаукових і спеціальних методів, а саме: метод узагальнення та систематизації для визначення ключових ознак окремих дефініцій досліджуваної тематики; статистичного та порівняльного аналізу для обробки даних статистичних даних, окреслення тенденцій розвитку, графічного для унаочнення основних результатів досліджень та ін.

Інформаційним базисом дослідження є наукові праці вітчизняних і закордонних дослідників, що приурочені вивченню особливостей, розвитку пізнавального туризму та організації екскурсій для дітей, інтернет-сайти туроператорів, а також результати особистих досліджень.

Практична значущість результатів дослідження – результати дослідження та розробка можуть бути використані туристичними агенціями при прийнятті рішення щодо розширення асортименту турів пізнавального туризму.

Основні положення даної роботи були викладені в доповіді «Атрактивність Мадриду для дитячого пізнавального туру» на науковій конференції здобувачів вищої освіти ОНТУ 31 березня 2023 року (Додаток А).

РОЗДІЛ 1

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ТРАДИЦІЇ КРАЇНИ ЯК ОСНОВА ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ

1.1. Пізнавальний туризм: зміст та місце в організації сучасних туристичних продуктів

Туризм як потенційний ресурс розвитку економіки країни характеризується позитивними тенденціями щодо задоволення попиту на туристичні послуги. Важливо, щоб розвиток того чи іншого виду туризму був прямо пропорційний попиту на нього серед населення. Саме тому, пізнавальний туризм на сьогодні є одним із найвідоміших та популярних видів туризму. Адже, у наш час, коли під час подорожі турист перебуває у практично стовідсотковій безпеці, він може здобути не лише велику кількість нової інформації, а й можливість морально та фізично відпочити, отримати яскраві спогади та нові емоції.

За своєю природою людина є дослідником, їй мозку постійно потрібно отримувати різноманітну нову інформацію. В тому числі про нові місця та напрямки, традиції, культурні особливості людей та їх минуле. Саме пізнавальний туризм відмінно допомагає задовольнити подібну потребу.

Термін «пізнавальний туризм» уперше було вжито офіційно у 1982 році в матеріалах Всесвітньої конференції з культурної політики.

Оскільки єдиного визначення понятті «пізнавальний туризм», як і єдиного підходу до класифікації видів туризму й досі не існує, спершу спробуємо визначити, що таке у своїй суті є пізнавальний туризм. Для цього можемо звернутися до вітчизняних та закордонних дослідників, які спробували згенерувати дефініцію та сформуємо результати у табл.1.1.

Доволі часто пізнавальний туризм ототожнюють із поняттям культурно-пізнавального туризму. Як, наприклад, Любіцева О.О. описує культурно-

пізнавальний туризм, як «подорожі людей своєю країною або закордоном з метою ознайомлення з пам'ятками історії, культури, місцевими традиціями, звичаями, стилем життя»[8], що є досить схожим до пізнавального туризму.

Таблиця 1.1

Систематизація підходів щодо трактування сутності поняття
«пізнавальний туризм»

№	Автор	Визначення	Джерело
1	Хартія щодо пізнавального туризму Міжнародної ради з пам'яток і об'єктів (ICOMOS)	форма туризму, основною метою якого, крім інших завдань, є «відкриття пам'ятників і об'єктів»	[12]
2	В. Федорченко	туристські поїздки, основною метою яких є задоволення допитливості та інших пізнавальних інтересів	[17]
3	П. Пуцентейло	це подорожі і поїздки з пізнавальною метою	[14]
4	Ф. Шандор	це відвідання історичних, культурних або географічних визначних пам'яток	[19]
5	С. Мельниченко	тимчасове переміщення індивідів за межі їх постійного місця проживання, зумовлене наявністю інтересу до відвідування культурних пам'яток, враховуючи культурні події, історичні місця та музеї, художні галереї, музичні та драматичні театри, концертні майданчики та інші об'єкти туристичного інтересу, які відображають історичну спадщину, сучасну художню творчість і виконавські мистецтва, традиційні цінності, види діяльності та повсякденний стиль життя населення, з метою отримання нової інформації і досвіду для задоволення культурних потреб	[16]

Джерело: [складено автором за даними джерел]

На нашу думку, як і багатьох дослідників, культурно-пізнавальний туризм є більш специфікованим підвидом пізнавального туризму.

Більшість науковців описують різноманітні функції туризму. На мою думку, нижчеперелічені з них найбільше відповідатимуть функціям пізнавального туризму:

- надання нематеріальних благ споживачу у вигляді широкого спектра послуг;
- формування загальноосвітнього, культурного, соціального рівня населення;
- розширення міжнаціональних, міждержавних, міжетнічних, міжособистісних відносин;
- забезпечення відпочинку, відновлення життєвих сил, здоров'я споживачів;
- погодження інтересів окремих груп населення з довготривалими інтересами суспільства, в тому числі збереження благодатного екологічного, соціального, культурного середовища.

Зважаючи на вищезазначену інформацію, можна сформувати ще одне визначення пізнавального туризму.

Пізнавальний туризм – це різнопланові туристичні подорожі, поїздки, а також походи, основна ціль яких відвідування центрів туризму, регіонів, пам'яток місцевого та світового масштабу. Під час таких подорожей туристи знайомляться з традиціями та побутом місцевих мешканців, їх історією, культурою, пам'ятниками природи.

Важливим доповненням буде те, що риси пізнавального туризму у більшому чи меншому ступені притаманні усім видам туризму – чи то пляжному, чи то відносно новому екологічному туризму.

Пізнавальний туризм за своєю природою не обмежується певними географічними кордонами – він є дуже різноманітним та різноплановим. Продукт пізнавального туризму може розроблятися як в межах однієї країни – навіть тієї,

де турист постійно проживає, так і з розрахунком на ознайомлення із кількома країнами чи континентами в рамках одного туру.

В цілому, виділяють два основних різновиди пізнавальних турів:

1. Стаціонарні
2. Маршрутні

Важливо зазначити, що пізнавальний туризм може поділятися на багато видів залежно від того чи іншого чинника (рис. 1.1)

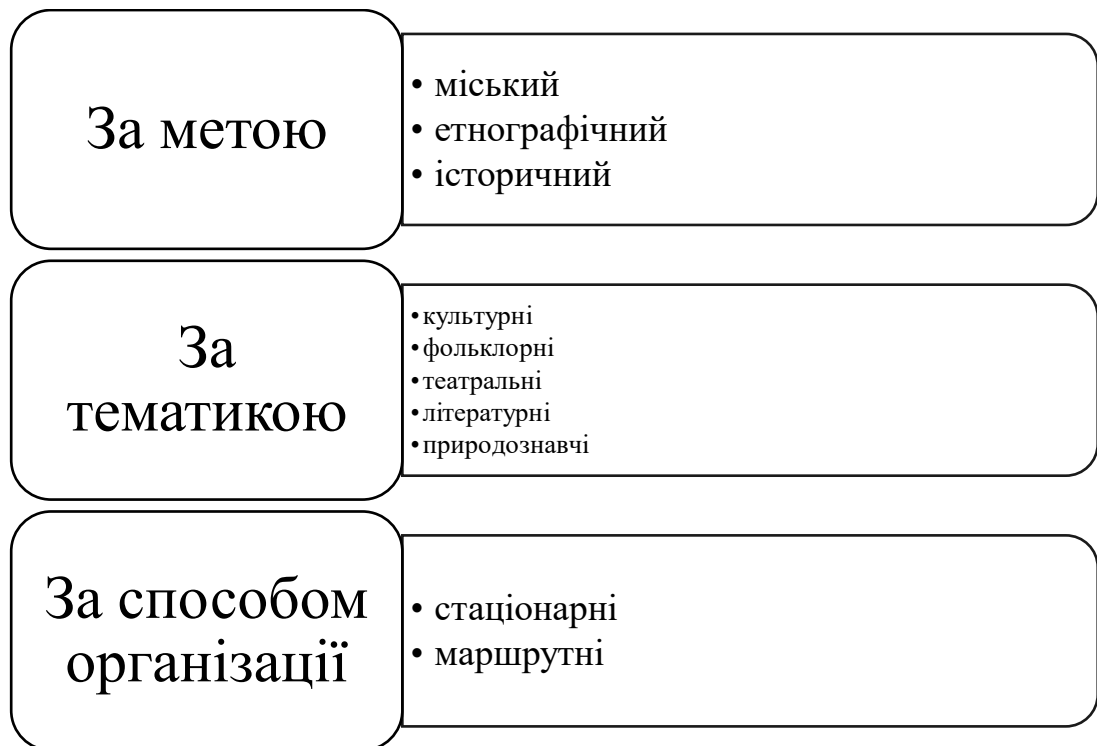

Рис. 1.1 Різновиди пізнавального туризму

Джерело: [Складено автором за даними [4,13]

Стаціонарні тури передбачають організацію туру в рамках одного міста чи туристичного центру.

Вони, як правило, спрямовані на якнайбільше детальне вивчення пам'яток та історичної ретроспективи певного туристичного центру. Це може бути велике місто чи центр територіального об'єднання.

Якщо говорити про маршрутні тури, то вони розраховані на відвідування декількох туристичних місць за задалегідь затвердженим маршрутом. При

цьому, маршрут намагаються побудувати таким чином, щоб туристичні центри знаходилися не дуже далеко один від одного – так менше часу витратиться на переїзди.

Також при плануванні маршрутних турів складають графік відвідування запланованих у програмі туристичних центрів. Як правило, на кожен із них виділяють 1-3 дні. Це залежить від кількості наявних історичних чи культурних пам'яток та величини туристичного центру. З дні зазвичай виділяють тільки на найбільш значущі світові центри пізнавального туризму – Стамбул, Париж, Доха, Лондон, Каїр, Мадрид, Амстердам, Афіни, Рим, Мехіко, Барселона, Франкфурт [24].

Також варто відзначити, що пізнавальні тури є дуже різноманітним за своєю тематикою: «класичні» історичні, етнографічні та фольклорні екскурсійні тури, театральні, літературні, для занурення в балет чи оперу, музейні, знайомство із живописом, по визначних місцях життя видатних діячів мистецтва чи політики й так далі, чи по місцях описаних у літературних творах певного автора – перелік можна продовжувати майже нескінченно.

Програма туру будується залежно від обраної загальної тематики. Втім, найбільш вагому роль у ній відіграють екскурсії та культурні заходи – театри, фестивалі, карнавали, щоб максимально занурити туриста в атмосферу туристичного центру та задовольнити його жагу до цікавості.

Як правило у такі тури не включають спортивні чи курортні види діяльності, зате планується програма для культурно-пізнавального дозвілля. Це можуть бути виставки, творчі зустрічі, відвідування національних чи традиційних свят (карнавали Бразилії, День взяття Бастилії у Франції, Ліго у Латвії).

Також до програми нерідко додають відвідування ресторанів із дегустацією страв національної кухні, виноробень, броварень.

Туристів розміщують у готелях від 1 до 5 зірок – залежно від вартості туру та місцеперебування засобів готельного господарства. Як правило, основною вимогою до місця розміщення туристів є положення готелю в межах відвідуваного міста. Що ближче до його історичного центру, то краще. Зазвичай, пасажирів маршрутного туру поселяють у готелях туристичного класу – це від 2 до 4 зірок залежно від країни перебування.

Умови харчування також можуть варіюватися. Ідеальним варіантом для маршрутних турів повний пансіон, щоб турист зміг сфокусуватися на екскурсіях, галереях, музеях, а не думками про те, як самостійно організувати собі харчування. Часто місця трапез обираються по маршруту слідування чи поблизу відвідуваних туристичних об'єктів. Інколи навіть місце прийому їжі може бути частиною туру (етнічні ресторани народної кухні, сироварні із дегустаціями і т.д.).

На стаціонарних же турах часто туристам пропонують лише включений сніданок.

Частина, якій варто приділити особливу увагу – гіді-екскурсоводи, які працюватимуть із туристами. Адже значною мірою від них залежить те, наскільки туристам вдасться зануритися у пізнаване місто. Екскурсовод має бути досвідченим, гарно орієнтуватися в туристичному центрі та бути обізнаним щодо його історії – це особлива умова. Хорошим кроком буде додати кілька цікавих фактів, романтичних чи містичних історій, пов'язаних із містом. Також на деяких тематичних екскурсіях варто надати перевагу вузькоспеціалізованим гідам – мистецтво чи літературознавці, фольклористи.

Для іноземних туристів варто проводити екскурсії їх рідною мовою чи, як мінімум, англійською. У сьогоденній реальності це є певним правилом «за замовчуванням» для якісного сервісу та просто виявленням поваги. До того ж вважається, що переклад може спотворювати сприйняття інформації та погіршити враження від туру.

Для туристичних груп, у яких зібрано представників різних мов часто вдаються до застосування аудіо гідів.

Також у програмі обов'язково потрібно залишити вільний час для самостійного огляду міста туризму чи відпочинку. Зазвичай, на стаціонарних турах, на це виділяється півдня – адже на один день, як правило, планують одну екскурсію. Цей вільний час туристи можуть використати на самостійне відвідування музеїв, галерей чи театрів, сувенірних крамниць чи інших туристичних атракцій.

Трохи інша ситуація із маршрутними турами. День чи пів вільного дня можна передбачити в програмі лише у великих туристичних центрах, де туристи перебуватимуть 2-3 дні. У містах, візит до яких розрахований лише на один день таке «вікно» може бути відсутнє. Втім, знову ж таки все залежить від побудови маршруту, завантаженості програми та кількості пам'яток у місті.

Пізнавальний туризм може мати різноманітні напрямки та служити різноманітним інтересам туристів, «таким як задоволення цікавості до інших людей, їхньої мови та культури; стимулювання інтересу до мистецтва, музики, архітектури чи фольклору; надихаюча турбота про природне середовище, ландшафти, флору та фауну; або поглиблення захоплення культурною спадщиною та історичними місцями. Освітній туризм виходить за рамки цікавості, інтересу чи захоплення конкретною темою, але включає елемент організованого навчання» [21].

Із цією тезою цілком логічно співвідносяться основні цілі пізнавального туризму:

- ознайомлення з досягненнями інших регіонів, країн в техніці, науці чи мистецтві;
- відвідування в інших регіонах чи країнах природних пам'яток, природних комплексів, парків, заповідників.

- відвідування різноманітних історичних місць та споруд, релігійних святинь, поховання;
- зустріч із представниками екзотичної флори та фауни як у штучно створених умовах, так і в ореолах природного;
- здійснення туристичної подорожі до районів із нестандартною екологічною ситуацією – уражених внаслідок техногенних катастроф чи незвично чистих;
- створення унікального фото та відео контенту;
- придбання екзотичних товарів та сувенірів.

Пізнавальний туризм є одним з ключових напрямків у сучасній туристичній індустрії. Він спрямований на задоволення інтелектуальних, культурних та освітніх потреб туристів. Організація сучасних туристичних продуктів у цьому напрямку зазвичай передбачає створення місць, де туристи можуть отримати нові знання, досліджувати історію, культуру, природні чудеса та інші пам'ятки.

Одним з таких місць пізнавального туризму є музей. Сучасні музеї використовують інтерактивність та технології, щоб зробити відвідування цікавим та незабутнім досвідом. Вони пропонують відвідувачам можливість ознайомитися з історією, наукою, мистецтвом та іншими сферами знань через виставки, експозиції, інтерактивні ігри та демонстрації. Деякі музеї також пропонують віртуальні тури або додатки для смартфонів, які допомагають відвідувачам отримати більше інформації про експонати.

Крім музеїв, пізнавальний туризм може включати інші види культурних та освітніх закладів. Наприклад, це можуть бути археологічні розкопки, де туристи мають можливість долучитися до розкриття та дослідження історичних артефактів. Також популярними є тематичні парки або живі музеї, де відтворюються історичні епохи або культури з використанням акторів, аутентичних будівель та реконструкцій.

Природні пам'ятки також можуть бути важливою складовою пізнавального туризму. Національні парки, заповідники та ботанічні сади пропонують туристам можливість дослідити унікальну природу, вивчити рідкісні види рослин і тварин, а також ознайомитися з екосистемами та екологічними питаннями.

Усі ці місця пізнавального туризму в організації сучасних туристичних продуктів мають забезпечувати найкращий досвід для туристів. Інтерактивність, технології, якісні екскурсії та інформаційні матеріали допомагають створити цікавий та пізнавальний контекст для відвідування. Такі місця сприяють розвитку освіти, культури та самоосвіти туристів, що робить пізнавальний туризм популярним серед подорожуючих у пошуку нових знань та досвіду.

1.2. Пізнавальні тури як спосіб підвищення туристичної привабливості історико-культурних пам'яток Іспанії

Розглянемо і опишемо стан розвитку та популярність пізнавального туризму у Європі.

Європа в цілому залишається найбільш відвідуваним регіоном у світі, на який припадає 50% світових туристичних потоків. Статистичні дані туристичних потоків Європи за 2017-2022 роки зображено на рис.1.2.

Більш як 80% туристів визначило саме культурний та пізнавальний туризм основною ціллю їхньої поїздки у Європу. Тому можна вважати, що пізнавальний туризм є одним з найпривабливіших типів туристичних маршрутів.

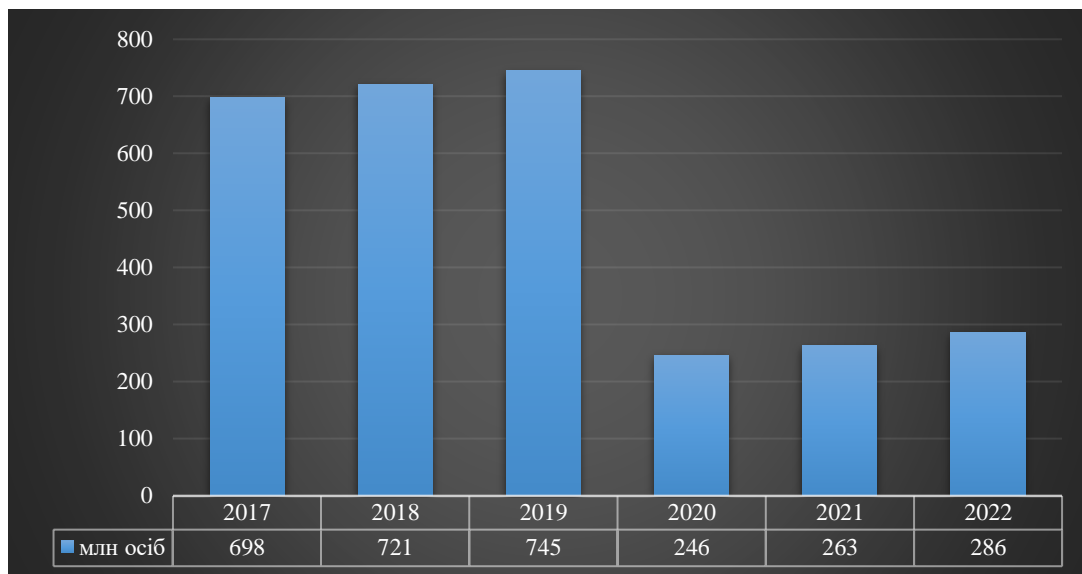

Рис. 1.2. Міжнародні туристичні прибуття на території країн ЄС за 2017-2022 роки

Джерело:[27]

Цінність та унікальність Європейського туристичного простору встановлюється через значну різноманітність національного складу населення відносно культури, традицій, звичаїв, які популярні в культурно-пізнавальному, зокрема етнічному туризмі. Позитивно впливає на розвиток туризму в країнах Європи рівень освіти і культури, який є вищим, ніж в багатьох інших регіонах світу. Розвитку туризму в країнах Європі сприяють також традиції щодо організації тут більшості міжнародних заходів (конгресів, з'їздів, конференцій, семінарів, фестивалів, спортивних змагань)[27].

Європейські музеї – справжні скарбниці мистецтва. Серед найбільш відомих і відвідуваних:

- Лувр (Париж),
- Національна галерея (Лондон),
- Прадо (Мадрид),
- Національна галерея (Берлін),
- Галерея Уффіці (Флоренція),

– Художньо-історичний музей (Відень).

Щороку в світі з'являються нові музеї, нерідко з вельми екзотичними експонатами. Своєю незвичністю вони приваблюють натовпи туристів: музей картоплі (село Оттерап, Данія), музей саун (містечко Муурума, Фінляндія), музей Нессі (графство Івернесс, Великобританія), музей загадок (Пече, Угорщина), музей сміття (Нью-Джерсі, США), музей чортів (Каунас, Литва), музей мишоловок (Марктобердорф, Німеччина) [3].

Розглянемо найпопулярніші підвиди пізнавального туризму, які розвинені у Європейських країнах (табл. 1.2)

Таблиця 1.2

Види пізнавального туризму у Європі

Назва	Визначення	Країни-лідери
Етнотуризм	ознайомлення учасників з традиціями та культурою різних етносів	Ірландія, Великобританія, Іспанія
Мілітарі туризм	туризм на місцях боїв і історичних битв, відвідання існуючих та історичних військових об'єктів і полігонів, бойових морських кораблів, підводних човнів, катання на військовій техніці, стрільба зі зброї на полігонах і в тирах, участь у військових навчаннях та маневрах, перебування на полігонах в якості глядачів, а також тури на відвідання воєнних концтаборів та в'язниць	Франція, Чехія, Латвія, Німеччина, Фінляндія, Велика Британія, Польща, Швеція.
Кінотуризм	туристичні візити до місця призначення або залучення в результаті демонстрації по телебаченню, відео або кіноекрані	Франція, Велика Британія, Ірландія, Італія

Джерело: [сформовано автором на основі [25]]

Серед пропозицій турпродуктів пізнавального туризму на ринку Європи переважають тури в історично-культурні місця або найцікавіші туристичні дестинації.

Варто зазначити щодо рівня розвитку пізнавального туризму у Америці. Американський регіон, який займає друге місце за прибуттям туристів після Європи, приваблює туристів з усіх країн світу. В'їзний туризм в Америці

розподілений між чотирма регіонами: Північна Америка, острівні держави і території Карибського басейну, Південна Америка і Центральна Америка. лідером серед них звичайно є Північний.

Туристи відвідують Сполучені Штати, щоб побачити чудеса природи, міста, місця визначних подій та заклади розваг. Це великий природо-рекреаційний фонд –Єллоустонський, Йосемітський, Секвойя, Глейшер, Великий каньйон, Колорадо на Заході і Грейт-Смокі-Маунтинс в Аппалачах; відомі-міста мільйонники –Лос-Анджелес, Вашингтон, Сан-Франциско тощо; тисячі всесвітньовідомих центрів відпочинку та багато іншого [15].

Що щодо значення пізнавальних турів у Іспанії, то одним із способів підвищення туристичної привабливості історико-культурних пам'яток є розробка тематичних турів по території країни. Такі тури фокусуються на конкретній історичній епохі, стилі архітектури або мистецтва, дозволяючи туристам глибше зануритися у вибрану тему. Наприклад, тур, присвячений мавританському спадку Андалусії, може включати відвідування Альгамбри, мавританських садів і інших пам'яток, пов'язаних з цією епохою.

Додатково, інтерактивні експозиції та технології, такі як використання віртуальної реальності або доповненої реальності, роблять пізнавальний тур більш захоплюючим і цікавим. Наприклад, туристи використовують зараз спеціальні пристрої або мобільні додатки, щоб побачити, як виглядав будинок або місце в минулому порівняно з сучасним виглядом.

При організації туризму в Іспанії залучаються лише кваліфіковані гідни та експерти, що також підвищує якість пізнавальних турів. Вони допомагають туристам розкрити глибинність історії, розповісти цікаві факти та відповісти на запитання.

Нарешті, співпраця з місцевими органами влади, туристичними агенціями та громадськими організаціями допомагає залучити фінансові ресурси та

рекламувати пізнавальні тури Іспанії. Створення спільних програм та просування пізнавальних турів в Іспанії сприяє збільшенню свідомого туризму і розвитку інфраструктури для підтримки таких видів туризму.

Все враховуючи, пізнавальні тури є важливим інструментом для підвищення туристичної привабливості історико-культурних пам'яток Іспанії. Шляхи розробки тематичних турів, використання інтерактивних технологій, залучення кваліфікованих гідів та співпраця з місцевими органами влади можуть сприяти привертанню більшої кількості туристів і збереженню культурної спадщини Іспанії.

1.3 Особливості організації пізнавальних турів для дітей різного віку

Згідно з Законом України «Про туризм» виділяють окремий вид – дитячий туризм [5]. Дитячий туризм – це вид туризму, спрямований на дітей і підлітків. Він передбачає організацію подорожей і відпочинку для дітей, зазвичай у супроводі батьків, опікунів або спеціалізованих групових лідерів.

В Україні серед вікових меж школярів виділяють:

1. *молодший шкільний вік* - від 7 до 11 років;
2. *середній шкільний вік (підлітковий)* - від 11 до 15 років;
3. *старший шкільний вік (юнацький)* - від 15 до 18 років [6].

Організація пізнавальних турів для дітей вимагає особливого підходу, щоб забезпечити їхню безпеку, розвиток та навчання. Такі тури можуть мати значний вплив на дітей, допомагаючи розширити їхні знання, сприяючи соціальному розвитку і вихованню. Ось деякі особливості, які слід враховувати при організації пізнавальних турів для дітей:

1. **Безпека:** Перш за все, безпека дітей повинна бути найважливішим пріоритетом. Організатори турів повинні вжити всіх необхідних заходів для забезпечення безпеки дітей під час усіх аспектів туру. Це означає ретельний

відбір готелів, перевізників та екскурсійних пунктів, а також постійний нагляд із боку дорослих супроводжуючих.

2. Освітній аспект: Пізнавальні тури повинні мати освітні цілі. Вони можуть сприяти навчанню в позаурочний час і розширювати знання дітей в різних галузях, таких як історія, наука, мистецтво тощо. Організатори повинні планувати екскурсії, відвідування музеїв, наукових центрів та інших місць, які допоможуть дітям отримати нові знання та навички.

3. Вікові особливості: Враховуйте вікові особливості дітей при плануванні туру. Молодшим дітям можуть бути потрібні більше перерв для відпочинку та легші фізичні завдання, тоді як старші діти можуть бути зацікавлені більш складними та стимулювальними активностями. Застосовуйте методи навчання, які підходять до вікових груп дітей, щоб забезпечити максимальну користь від туру.

4. Взаємодія та командна робота: Пізнавальні тури можуть стимулювати взаємодію та командну роботу серед дітей. Забезпечуйте можливості для спільних активностей, де діти можуть працювати разом, вирішувати завдання та долати виклики. Це сприятиме розвитку їхніх комунікативних навичок та співпраці.

5. Веселість та розваги: Не забувайте, що діти повинні також мати можливість насолоджуватися та розважатися під час туру. Заплануйте активності, які стимулюють творчість, розваги та розважальні заходи. Це допоможе забезпечити позитивний досвід та зацікавленість учасників туру.

6. Супровідники: Провідники туру повинні бути досвідченими і добре підготовленими для роботи з дітьми. Вони повинні мати знання про безпеку, першу медичну допомогу та навички управління групою. Супроводжуючі також повинні бути толерантними, емпатичними і вміти заохочувати дітей до активної участі та запитань.

Загалом, організація пізнавальних турів для дітей повинна забезпечувати безпеку, освіту, веселість та розваги, враховувати вікові особливості та сприяти соціальному розвитку. Грамотне планування і уважне виконання цих особливостей допоможуть створити незабутній та корисний досвід для дітей під час пізнавального туру.

Організація пізнавальних турів для дітей різного віку вимагає уваги до особливостей та інтересів кожної вікової групи. Нижче описані особливості організації пізнавальних турів для дітей відповідно до трьох вікових груп:

1. Молодший шкільний вік (від 7 до 11 років):

- Потребується простота та доступність інформації. Діти цього віку ще знаходяться на етапі формування основних навичок та розуміння світу навколо себе.

- Тури повинні бути інтерактивними та залучати дітей до активної участі. Рекомендується проводити цікаві екскурсії, де діти можуть доторкнутися до предметів, познайомитися з тваринами чи випробувати прості експерименти.

- Важливо враховувати безпеку та комфорт дітей. Потрібно забезпечити відповідну організацію маршрутів, використовувати розумну тривалість екскурсій та забезпечувати наявність підходящого харчування.

2. Середній шкільний вік (підлітковий) (від 11 до 15 років):

- Діти цього віку починають демонструвати більшу самостійність і інтересуються глибшими знаннями про різні аспекти світу. Тури повинні пропонувати більш складні теми та активно спонукати дітей до дослідження та аналізу.

- Варіювання досвіду стає важливим. Можна включати місця з різними культурними, природними та історичними аспектами, щоб діти могли порівнювати та розуміти різноманітність світу.

- Важливо створити можливості для взаємодії з однолітками та виконання командних завдань. Це сприятиме розвитку комунікаційних та лідерських навичок.

3. Старший шкільний вік (юнацький) (від 15 до 18 років):

- Для дітей цього віку важливо мати можливість глибше зануритися у конкретну тему, яка їх цікавить. Тури можуть бути спрямовані на поглиблене вивчення певної галузі, такої як наука, мистецтво, спорт або суспільні науки.

- Рекомендується включати активну участь у професійних майстер-класах, семінарах або дослідницьких проектах, щоб розвивати практичні навички та заохочувати самостійність.

- Важливо враховувати інтереси дітей цього віку та надавати їм можливість обирати певні напрямки дослідження. Діти також можуть бути зацікавлені в активних формах відпочинку, таких як пригодницькі екскурсії або спортивні змагання.

У будь-якому віковому діапазоні важливо враховувати інтереси та потреби дітей, забезпечувати безпеку та комфорт, а також створювати сприятливу та навчальну атмосферу, щоб пізнавальний тур був якомога більш ефективним та цікавим для дітей.

Організація пізнавальних турів для дітей є важливим інструментом розвитку і навчання. Правильно сплановані тури можуть не лише розширити знання дітей, але й сприяти їхньому соціальному розвитку, командній роботі та розвитку навичок спілкування. Основні аспекти, які слід враховувати при організації таких турів, включають безпеку дітей, освітній аспект, вікові особливості, взаємодію та командну роботу, веселість та розваги, а також кваліфікованих супроводжуючих.

Висновки до 1 розділу

1. Пізнавальний туризм на сьогодні є одним із найвідоміших та популярних видів туризму. Адже, у наш час, коли під час подорожі турист перебуває у практично стовідсотковій безпеці, він може здобути не лише велику кількість нової інформації, а й можливість морально та фізично відпочити, отримати яскраві спогади та нові емоції.

2. Одним із способів підвищення туристичної привабливості історико-культурних пам'яток є розробка тематичних турів по території країни. Такі тури фокусуються на конкретній історичній епохі, стилі архітектури або мистецтва, дозволяючи туристам глибше зануритися у вибрану тему. Додатково, інтерактивні експозиції та технології, такі як використання віртуальної реальності або доповненої реальності, роблять пізнавальний тур більш захоплюючим і цікавим.

3. Організація пізнавальних турів для дітей вимагає особливого підходу, щоб забезпечити їхню безпеку, розвиток та навчання. Такі тури можуть мати значний вплив на дітей, допомагаючи розширити їхні знання, сприяючи соціальному розвитку і вихованню. Особливостями їх проведення є: безпека, освітній аспект, наявність розваг та взаємодії тощо. Розподіл особливостей проведення турів за віком дітей може включати моменти зацікавлення, завантаженості, наявності цікавих атракцій тощо.

РОЗДІЛ 2

ОПИС ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ, ОСНОВНИХ АТРАКЦІЙ МІСТА МАДРИД

2.1. Кліматичні та екологічні умови міста Мадрид та їх вплив на екскурсійну діяльність

Мадрид знаходиться в північно-східній частині географічного центру Піренейського півострова, поблизу гірського хребта Сьєрра-де-Гуадаррама та річки Мансанарес. Місто розташоване на висоті 667 метрів над рівнем моря. Клімат Мадрида є континентальним, зі спекотним сухим літом і прохолодною зимою. Хоча зими можуть бути холодними та сніжними, загалом температури позитивні, навіть у холодний період. Мадрид є найвищою столицею Європи за середньою висотою над рівнем моря, яка складає 655 метрів. Місто розташоване на плоскогір'ї Месета, а Холм Ангелів, географічний центр Іспанії, знаходиться всього за 10 кілометрів від Мадрида. Сьєрра-де-Гуадаррама, що розташована в 52 кілометрах на північний захід, слугує природним бар'єром від вологих північних вітрів. Мадрид славиться своїм сонячним кліматом і має найбільшу кількість сонячних годин у Європі, близько 2770 годин на рік. Середньорічна температура становить приблизно +14,6 °С. Зима у Мадриді відносно холодна порівняно з узбережжям, з невеликою кількістю опадів у вигляді дощу і середньою температурою близько +6 °С. Іноді температура може опускатись нижче нуля, і випадає сніг. Зима є найхмарнішою порою року. Весна є приємним періодом для відвідування Мадрида, хоча також характеризується значною кількістю опадів. Середня температура навесні становить приблизно +16 °С. Літо починається з теплого червня і середня температура становить близько +21 °С, а в серпні стає спекотним і задушливим з температурою навколо +30 °С. Липень і серпень є найбільш безхмарними місяцями в році. Осінь, так само як і весна, має м'який

клімат з температурою від +20 °С у вересні до +9 °С у листопаді. Вологість помірна, з 46% у липні до 74% у грудні [9,11].

У Мадриді зосереджено економічне та культурне життя країни, а велика кількість пам'яток архітектури різних епох дозволяє назвати його справжнім музеєм.

Кліматичні та екологічні умови території мають суттєвий вплив на організацію туристичної та екскурсійної діяльності. При плануванні подорожі варто враховувати температурний режим, кількість опадів і ймовірність стихійних лих, які можуть вплинути на виконання планованих програм. Екологічні фактори також є важливими, зокрема ступінь забруднення повітря, якість питної води й період цвітіння алергенних рослин. Після аналізу кліматичних та екологічних показників можна обрати оптимальний період для екскурсії й розробити рекомендації щодо одягу, взуття, тривалості перебування на вулиці, вживання води та харчування. Ці поради допоможуть забезпечити комфорт екскурсантам під час відвідування та зроблять їхню подорож приємною та незабутньою.

Насамперед порівняємо показники, що характеризують стан навколишнього середовища Іспанії з відповідними показниками інших держав ЄС, результати аналізу відображено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Показники навколишнього середовища Іспанії та інших держав Європейського Союзу

Показник	Держава ЄС		
	Іспанія	Франція	Італія
Викиди парникових газів, тонн CO ₂ на душу населення	7,5	6,9	7,3
Продуктивність ресурсів ⁽¹⁾	150,1	146,3	159,5
Утворені побутові відходи	475	527	499
Національні витрати на охорону навколишнього середовища, % від ВВП	1,5	1,9	1,7
Територія суші, що охороняється в рамках Natura 2000, % від загальної площі держави	27,3	12,9	19,0

(1) Валовий внутрішній продукт (ВВП) / Внутрішнє споживання матеріалів, індексований до базового 2000 року

Джерело: сформовано на основі [22]

Основні кліматичні показники міста Мадрид наведені у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Кліматичні умови міста Мадрид

Період	Температура повітря, °C			Середня кількість опадів, мм
	Середня	Середня максимальна	Середня мінімальна	
Січень	5.4	9.7	2.6	40
Лютий	7.2	12	3.7	40
Березень	9.8	15.7	5.6	30
Квітень	11.7	17.5	7.2	40
Травень	15.6	21.4	10.7	40
Червень	20.7	26.9	15.1	20
Липень	24.5	31.2	18.4	10
Серпень	24.2	30.7	18.2	10
Вересень	20.2	26	15	30
Жовтень	14.4	19	10.2	40
Листопад	9.2	13.4	6	60
Грудень	6.4	10.1	3.8	40

Джерело: сформовано на основі [29]

Оскільки околиці Мадрида продовжують розширюватися назовні, місто намагається контролювати забруднення повітря та затори на дорогах, які виникли в результаті автомобільного розвитку. Приміські райони були побудовані в поєднанні з численними магістралями, щоб полегшити ефективний рух автомобілів із розрізнених кварталів до центру Мадрида. Місто розробило амбітні плани використання відновлюваних джерел енергії та пом'якшення кліматичних змін, ініціативи щодо зеленої інфраструктури, обмеження руху транспортних засобів та інші механізми планування для сприяння сталому урбанізму.

Рівень забруднення повітря в Мадриді часто перевищує встановлені ЄС обмеження, особливо щодо оксиду азоту. Влада поставила амбітну мету знизити

рівень оксиду азоту на 23 % цього року, з цією метою було заборонено всі дизельні автомобілі в центрі міста. Також планується зробити місто більш зручним для пішоходів. Влада міста заявляє, що хоче поставити «людей, а не двигун внутрішнього згоряння, в центр транспортної політики». У планах відняти 58 тис. квадратних футів площі автомобільних смуг і перетворити їх на пішохідні доріжки, а також ввести більше смуг для велосипедистів. Влада Мадрида подвоює кількість велосипедів, якими люди можуть користуватися для пересування, а також встановлює більше док-станцій по місту. Якщо жителі не люблять їздити на велосипеді, вони можуть сісти на один із 78 електричних автобусів Мадрида.

2.2 Дослідження історико-культурного потенціалу міста Мадрид в контексті розвитку пізнавального туризму

Іспанія - країна, яка славиться своїми багатими культурними скарбами, а кожен регіон має свої унікальні особливості.

Мадрид, з своєю багатою історією, тричі обраною столицею Іспанії, несе в собі неймовірну красу і динаміку. Місто дивує великою кількістю замків і палаців різних епох, чарівними парками та фонтанами. Кожного року сотні тисяч туристів збираються в Мадриді, щоб особисто побачити шедеври Веласкеса, Гойї, Рембрандта, Тіціана та Пікассо. Особливо славетний музей Прадо, де зібрані найбільші колекції іспанського живопису та скульптури, зібрані протягом багатьох століть.

У Мадриді можна відчутти справжній іспанський характер. Тут ви зможете насолодитися запальними виступами фламенко та відвідати кориди, які є складовою частиною місцевої культури. Крім того, Мадрид є центром іспанської моди, де ви зможете насолодитися стильними та модними трендами.

Загалом, Мадрид — це місто, яке має багато цікавого для своїх відвідувачів і запам'ятовується своєю унікальною атмосферою та культурою. До Мадриду столицею Іспанії було місто Толедо. Зараз це місце також одне з найбільш відвідуваних у країні. Як свідчить переказ, поселення на місці сучасної іспанської столиці існувало ще в античні часи [9].

За легендою, Мадрид був заснований Окнієм, сином Тиберина і Манто, античного героя. В давнину на березі річки Мансанарес існувала фортеця Мантуя Карпетанська. Проте історія Мадрида, відомого також як «Вілья» (аналогія до Сіті в Лондоні), розпочинається лише у 852 році, коли маври збудували фортецю Маджеріт (або Матріт) як оборонну споруду для найбільшого міста півострова — Толедо [9].

Перші документальні згадки про місто появилися у 10 столітті, коли емір Толедо Мохаммед I заснував фортецю Маджіріт. Навколо фортеці розрослося невелике поселення, яке в 11 столітті було завойоване Альфонсо VI. Ім'я сучасного міста, ймовірно, походить від назви стародавньої арабської фортеці [2]

Таким чином, Мадрид виник як розвиток історичних фортець і перетворився з невеликого поселення в сучасну столицю. Під час мусульманських завоювань це місце отримало назву Маїра (Maıra), що перекладається як «мати води» (*madre de agua*) або "потік води" (*sangradera de agua*) з мосарабським суфіксом «it», що відповідає латинському суфіксу «etum» і вказує на «достаток». Отже, Мадрид був місцем, де було багато водних джерел та потоків [7].

Таким чином, у мусульманську епоху в місті було два імені, латинське *Matrice*, яке використовували мосараби, та арабське *Maırit*. Справжнє ім'я стало гібридом між латинською та арабською, що еволюціонувало після християнського завоювання в: *Magderit* (*Magderit*), *Maıdrıd* (*Maıdrıd*), *Maıdrıd* (*Maıdrıd*) [мадрид столиця].

Після того, як фортецю у 1083 році захопили християни, архітектурний та національний склад Мадрида майже не змінювалися протягом наступних 5 століть. Християни, маври та євреї мирно співіснували в місті до кінця XV століття. Протягом цього періоду Мадрид був лише супутником Толедо, який був важливим центром Кастильського королівства в ранньому середньовіччі.

Мадрид отримав звання «вілья» у 1123 році і продовжував процвітати. У 1188 році представники Мадрида вперше взяли участь у засіданні Парламенту (Кортесів) Кастилії. Влада у місті належала Раді, яка обиралася народом. Ця система тривала до 1346 року, коли король Альфонсо XI ввів систему регентства, де лише представники місцевої олігархії мали право керувати містом [11].

Мадрид став тимчасовим місцем перебування кастильських королів, зокрема Пабло I і Енріке II. У початку XV століття Енріке II наказав перетворити місцеву цитадель, відому як Алькасар, у палац, а також розпочати будівництво нового палацу, який призначався для літнього проживання. Мадрид часто служив місцем коротких зупинок іншого кастильського монарха Карлоса I. Його приваблювали навколишні ліси, які були багаті на дику звірину. Тому Карлос I наказав збудувати мисливський павільйон на землях Ель-Пардо, що прилегли до міста [10].

Протягом правління католицьких королів Мадрид активно розвивався, завдяки звільненню населення від податків та наданню різноманітних привілеїв. У кінці XV століття місто нараховувало 3400 жителів, які проживали в середньовічному кварталі. Цей квартал розпочинався в Алькасарі, простягався вздовж Пагорба Сліпих, Вістільї, Брам Маврів, Кавасу, Зачинених Брам, Печери Сан Мігеля і досягав площі Каньйос дель Перраль. Найвідомішою спорудою міста був Алькасар, який був частиною оборонного укріплення, що оточувало місто [9].

У 1561 році король Філіп II вирішив перенести столицю Іспанського Королівства зі стародавнього Толедо в Мадрид, що росло і розвивалося. Хоча

його наступник спочатку вибрав Вальядолід, через шість років Мадрид знову став столицею. Це рішення було обумовлено його мікрокліматом, оточенням лісами та розташуванням на річці Мансанарес. З того часу Мадрид став динамічно зростаючою столицею Іспанії, за винятком періоду 1601-1606 років, коли столицею була Вальядолід, а також під час Громадянської війни, коли функції столиці обіймали Валенсія і Барселона в різний період часу [10].

Маленьке місто у центрі країни за один день перетворилося на столицю найпотужнішої світової імперії. У 1625 році Феліпе IV наказав зруйнувати стіни міста і побудувати нове фортифікаційне коло, яке проіснувало аж до XIX століття. Уряд засідав у Королівському Алькасарі, Королівському Палаці і Східному Палаці (Plaza de Oriente). Одночасно будувався ще один палац на іншому боці міста. Він був оточений садами і отримав назву Палац «Буен Ретіро», де розташовувалася Тронна зала [10].

Золотий вік Мадрида настав при королі Карлі III з династії Бурбонів. В цей час були запрошені відомі архітектори, які значно змінили вигляд міста. Мадрид отримав безліч будівель в стилі неокласицизму і був значно упорядкований. У 1808 році Мадрид був захоплений військами Бонапарта. Через кілька років почалася визвольна війна, яка призвела до революції. Надалі королем Іспанії став Фердинанд VII. При його дочці Ізабеллі II були знесені майже всі міські укріплення і ворота, щоб забезпечити бурхливе зростання міста.

Темні, брудні і вузькі вулички, будинки без належної каналізації почали відходити у минуле. Пожежа 1734 року в Королівському Алькасарі, внаслідок якої була знищена третина королівської колекції картин, змусила побудувати новий королівський палац – Palacio Real. Роботи велися до 1755 р. і завершилися лише при царюванні Карлоса III. Саме Карлос III отримав звання «найкращого мера Мадрида». При ньому були побудовані мости, лікарні, парки, фонтани, каналізаційна система. В оновленні іспанської столиці взяли участь найвідоміші на той час архітектори і дизайнери: Франческо Сабатіні, Вентура Родрігес, Хуан

де Вільянуева. Проект Салон Прадо, що реалізувався на околицях міста між комплексом Буен Ретіро і фортифікаційним муром, - найважливіший в історії міста середини XVIII століття. В цей час були побудовані бульвар Прадо і Реколетос, бульвар Пасео де ла Кастельяна, фонтани Нептуна, Сібелеса і Аполлона, Королівський ботанічний сад, Астрономічна обсерваторія або Кабінет природничої історії, що пізніше трансформуються у музей Прадо. У XVIII столітті в окрему адміністративну одиницю виділена провінція Мадрид [11].

Під час короткого перебування у Мадриді французьких загарбників Жозеф Бонапарт наказав провести реконструкцію площі Пуерта дель Соль та вулиць, що прилягали до неї. Повстання мешканців Мадрида 2 травня 1808 року стало початком війни за незалежність від французьких загарбників.

У XIX столітті, коли Іспанія втратила більшість своїх колоній, Мадрид переживав зміни в архітектурі, але відбулося небагато значних змін. Одним з найбільш помітних проєктів того часу було будівництво залізничного вокзалу Аточа. Його будівництво розпочалося в 1851 році, а головна споруда була завершена у період з 1888 по 1892 рік. Архітектором Аточа був Альберто Паласіо, учень відомого Густава Ейфеля. Цей еkleктичний будинок був зведений зі заліза та цегли і втілює індустриальну архітектуру, яка була поширена в Європі того часу. Вокзал став символом промислового росту Мадрида, оскільки через нього багато поколінь іммігрантів-робітників прибували до міста. У 1860 році було остаточно зруйновано мур Феліпе IV, що відкрив нові перспективи для розвитку міста. [короткий].

У 30-х роках XX століття відкрилася Гран Віа, а 1919 року – перша станція метрополітену.

Громадянська війна, що тривала з 1936 по 1939 рік, залишила глибокий слід в історії Мадрида, особливо в західній частині міста, яка постраждала найбільше. Проте у другій половині XX століття Мадрид почав демонструвати дивовижний ріст. Площа міста збільшилася майже в 10 разів: з 66 км² до 607 км², охопивши

13 сусідніх районів, таких як Аравака, Барахас, Фуенкараль, Орталеса, Вальєкас, Вільяверде та інші. Зростання міста відбувалося в неконтрольованому темпі, що спричинило появу недоліків у плануванні. Під час диктатури Франко були зведені такі будівлі, як Арка Перемоги, Міністерство навколишнього середовища (в неогрегоріанському стилі) та Будинок профспілок. План розвитку приміської зони Мадрида, який був затверджений у 1963 році, сприяв появі субурбанних районів, таких як Хетафе, Алькоркон, Фуенлабрада, Леганес, Сан Себастьян де лос Рейєс, Сан Фернандо де Енарес, Алькобендас, Кослада, які перетворилися на спальні райони [7].

У п'ятдесяті роки був подовжений бульвар Пасео де ла Кастьяна; там почали будуватися сучасні споруди і хмарочоси найвідоміших світових компаній.

Після смерті Франко настала ера демократії, коли мера Мадрида почали обирати шляхом загальних виборів. У 1992 році вокзал Аточа був субстанційно модернізований. Багато історичних споруд міста пройшли реставрацію. У 2006 році був прийнятий "Закон про Столицю" і була затверджена спеціальна програма розвитку Мадрида місцевими органами влади. У 2007 році на площі Карлоса I королівська пара Іспанії відкрила пам'ятник жертвам терористичного нападу в мадридському залізничному вокзалі [2].

Герб Мадрида містить зображення ведмедя, який тягнеться до червоних плодів на зеленому суничному дереві. Цей символ став одним із найвідоміших атрибутів міста. Попри відсутність точних історичних даних, існує декілька легенд та повір'їв, які пояснюють походження цього герба. Одна з легенд пов'язує його з наявністю суничних дерев та численних ведмедів в території, на якій згодом з'явився Мадрид. Інша версія стверджує, що ведмідь та дерево символізують домовленість між цивільною та церковною владою щодо використання мисливських угідь.

З 1967 року на площі Пуерта-дель-Соль встановлена статуя «Ведмідь і суничне дерево» («El Oso y el Madroño»), виготовлена з бронзи та каменю. Ця статуя стала популярною туристичною визначною пам'яткою Мадрида. [9].

Історична спадщина Мадрида величезна. За традицією центром міста вважається площа Пуерта-дель-Сол з трьома статуями і старовинним Будинком Пошти (1768 г.), увінчаним годинниками з чотирма циферблатами.

Район Абсбургів виділяється вузькими і хаотично пересічними вулицями та великою кількістю будинків й площ XVII ст. Обрамлена колонадами центральна площа Пласа-Майор була в середні століття ринковою площею, місцем проведення кориди та спалення на вогнищі [10]. Зараз найбільш примітними будівлями на Пласа-Майор є Будинок булочника з фресками і Будинок м'ясника, де тепер розташовані муніципальні служби. У центрі площі височіє кінна статуя Філіпа III. Зі східного боку Пласа-Майор знаходиться площа Пласа-де-ла-Провінс, де розташований палац Санта-Крус, в якому знаходиться МЗС Іспанії. Поблизу лежить мальовнича площа Вілья з гарною будівлею Муніципалітету (1640 р.), в якому засідала Консисторія і містилася в'язниця Ла-Вілья. На довколишніх середньовічних вуличках «розкидані» десятки монастирів і палаців – Базиліка Сан-Мігель в стилі бароко (XVIII ст.), Палац Каса-де-Сиснерос (XVI ст.), Палац і вежа Луханес (XV ст.) у мавританському стилі («мудехар»), монастир Карбонерас (1607 р.), церква Сан-Педро-Ель-Велья (XV ст.) з вежею в стилі «мудехар» XIV століття, спорудженої над мінаретом мечеті, що раніше стояла тут.

На площі Паха знаходиться Каплиця Єпископа – єдиний в Мадриді храм у готичному стилі, віттар і посріблені двері якого мають велику художню цінність. Поблизу знаходиться площа Лос-Каррос з каплицею Сан-Ісідро у стилі бароко та площа Сан-Андрес, де розташована барокова церква Сан-Андрес. На площі Марина-Еспаньола розташований палац Сенат (кінець XVI ст.), Палац де-

Грімальді (1776 р.) і монастир Репарадорас (1782 р.), а на однойменній площі – монастир Дескальсас-Реалес (XVI ст.) з чудовою колекцією творів мистецтва.

Пуерта-де-Толедо («Ворота Толедо») розташовані в одному зі стародавніх кварталів Мадрида – Ла-Латіна. Цей район слід відвідати, щоб побачити базиліку Св. Франциска Великого з цікавою колекцією картин відомих художників, каплицю Крісто-де-ла-венерабль, невеликий парк Вістільяс, звідки відкривається прекрасна панорама західної частини міста з Заміською Садибою на горизонті, Віадук над вулицею Сеговія і палац герцогів де-Уседа (1611 р.), в якому зараз розміщуються Головна Капітанія та Державна Рада. Пуерта-дель-Соль (Ворота Сонця) – одна з найвідоміших площ Мадрида й одне з найжвавіших місць столиці Іспанії. Це центральна точка міста і радіальний центр всіх іспанських доріг (нульовий кілометр). У Середньовіччі тут знаходилися одні з міських воріт, які були орієнтовані на схід. Сучасну форму Пуерта-дель-Соль отримала під час правління Ізабелли II [9].

Королівський палац – чудовий зразок палацової архітектури XVIII ст, оточений парком з Садами Сабатіні і Мавританським полем, зараз він частково відкритий для публіки. Тут, в апартаментах королів Іспанії середини XVIII ст., виставлені меблі, елементи оздоблення, килими, скульптури та інші твори мистецтва. Поруч знаходиться кафедральний собор Альмудена, а в комплексі самого палацу – Королівський арсенал, Королівська аптека і Музей карет. Міст Сеговія – найстаріший з мостів міста (XVI ст.) через р. Мансанарес [9].

Дуже гарний сад Кампо-дель-Моро, розбитий перед Королівським палацом і довгий час був приватним королівським парком. На місці парку, назва якого перекладається як «Мавританський табір», був військовий стан еміра Алі Бен Юсуфа, який в середині XII століття тримав Мадрид в облозі. Сьогодні в Кампо-дель-Моро знаходиться музей карет.

На площі Іспанії виділяються дві будівлі 50-х років XX століття – Будинок Іспанія і Вежа Мадрида, а також пам'ятка національного значення – церква Сан-

Маркос (1753 р.) у стилі бароко. Неподалік розташовані Музей Серральбо та палац Лірія, що є резиденцією герцогині Альба і Фондом будинку Альба з колекцією творів великих майстрів. Позаду палацу знаходиться Казарма Конде-Дуке у стилі бароко, побудована в 1720 р., в якій розташовані муніципальні служби, а також виставкові зали і муніципальна бібліотека. Влітку у внутрішньому дворі влаштовуються концерти та вечірні спектаклі [11].

Фонтан богині Сибелес, символ іспанської столиці, розташований на однойменній площі і оточений найвідомішими пам'ятками Мадрида. Тут знаходяться Палац Зв'язку (1905 р.), Морський Музей, в якому зберігаються цікаві документи і моделі кораблів іспанського флоту, і Пуерта-де-Алькала на майдані Незалежності.

Поруч розташовані Музей декоративного мистецтва, Музей Армії і Королівська Академія Мови. Крім того, в місті можна знайти чимало відмінних зразків різних художніх стилів XIX і XX ст., а також велику кількість парків і садів. Особливо гарний парк Ретіро, побудований в XVII ст. як зона відпочинку для королівських осіб. Парк займає площу 150 гектарів, на якій ростуть понад 15 тис. дерев, розбита безліч різноманітних садів і зведено чимало пам'ятників, серед яких виділяються Палац Веласкеса і Скляний Палац – величезна оранжерея зі скла і сталі. Він створений в XVII ст. за королівським указом і славиться своїми ґратами, різьбленими дверима і старовинною оранжереєю в стилі неокласицизму. Заміська садиба Каса-де-Кампо розкинулася на площі 1722 га на правому березі річки Мансанарес. Тут розташовані Зоопарк і Парк атракціонів [7].

Пласа-де-Орієнте (Східна площа) – площа на східній стороні Королівського палацу. Була утворена в першій половині 19 століття. У центрі стоїть пам'ятник Філіпу IV. Також на площі встановлені скульптури, які широко відомі як готичні королі. Колекція скульптур налічує двадцять штук, відповідних п'яти королям вестготів і п'ятнадцяти королям Іспанії періоду Середньовіччя. На площі розташована будівля оперного театру.

Мадрид є важливим центром світової культури завдяки великій кількості музеїв і художніх галерей, серед яких найвизначнішим є Музей Прадо. Навіть якби Музей Прадо був єдиною пам'яткою Мадрида, він би вартий відвідування. Цей музей є одним з найвідоміших у світі і має вражаючу колекцію з більше ніж 7500 картин, хоча на виставці постійно представлено лише невелику частину цієї колекції.

У Музеї Прадо можна зустріти твори великих художників, таких як Ель Греко, Рібальта, Тиціан, Рафаель, Ботічеллі, Рубенс, Босх, Ван дер Вейд, Пуссен, Рембрандт, Дюрер та багатьох інших. На верхньому поверсі музею представлені роботи іспанських та італійських художників XVII і XVIII століть, а на першому поверсі виставлені "чорні" картини Франсіско Гойї, твори фламандських, голландських і німецьких майстрів, а також ранні іспанські картини. Особливу увагу заслуговує зал картин Хієронімуса Босха.

Будівля Музею Прадо була споруджена в класичному стилі у 1785 році архітектором Хуаном де Вільянуева за наказом Карла III, спочатку як Музей природної історії. Згодом тут було розміщено королівську колекцію живопису, скульптури і прикладного мистецтва, яка була відкрита для публіки в 1819 році [2]

Кафедральний собор (собор Альмудена) – головний храм Мадрида. Будівництво собору було розпочато в 1884 році при Альфонсе XII й закінчено тільки в 1993 році. Релігійна споруда була освячена Іоанном-Павлом II. Інтер'єр собору виконаний в неоготичному стилі. Цікаво, що храм побудований на місці стародавньої мечеті.

Музей Тіссен-Борнемісса в палаці Вільєрмоса відомий зібранням творів різних стилів – від фламандських примітивістів до сучасного авангарду. В Археологічному музеї представлені практично всі культури Іспанії з найдавніших часів до наших днів, цінні збірки предметів з розкопок, проведених по всій Іспанії, а також колекція нумізматики та кераміки всіх епох.

Національний музей («Центр Мистецтв імені Королеви Софії») славиться колекцією старого Іспанського Музею Сучасного Мистецтва та зборами сучасного живопису, тут виставлена «Герніка» Пікассо. Музей Серральбо пропонує колекцію з приватних зібрань країни – археологічні знахідки, фарфор, килими і тканини різних епох. Королівська фабрика гобеленів досі працює, тут можна побачити, як на старовинних ткацьких верстатах «народжуються» гобелени і килими [2].

Алькальські ворота – неокласичні гранітні ворота на Пласа-де-ла-Индепенсія, одна зі знакових пам'яток Мадрида. Ворота були побудовані Франческо Сабатіні в 18 столітті. Мають три великих арки й два прямокутних проходи. Фасад прикрашений низкою декоративних елементів з групами скульптур, капітелей, рельєфів.

Парк Ретіро – найбільший і найзнаменитіший парк Мадрида. Його площа становить приблизно 1.5 квадратних кілометрів. Парк розташований на околиці історичного центру. Це чудове місце для прогулянок.

Отже, Мадрид, безсумнівно, є одним з найвражаючіших місць для розвитку пізнавального туризму завдяки своїм численним історико-культурним пам'яткам. Висновок про те, що Мадрид має багато таких пам'яток, не може бути більш очевидним. Ось кілька основних моментів, які підкреслюють цю ідею. По-перше, Мадрид був і залишається центром політичного, культурного та історичного спадку Іспанії. Відвідувачі мають можливість відчутти багатогранність історії та культури країни, оглядаючи такі видатні пам'ятки, як Королівський палац, площа Пуерта-дель-Соль, Музей Прадо та Палац Сан-Лоренсо-де-Ель-Ескуріаль. По-друге, Мадрид є домом для багатьох музеїв світового класу, які містять цінні художні твори та артефакти. Музей Прадо, відомий своєю колекцією шедеврів іспанського та європейського живопису, приваблює мільйони відвідувачів щороку. Крім того, Музей Софії та Музей Тіссена-Борнеміси відображають різноманітність художніх напрямків і вражають своїм експонатами. По-третє,

Мадрид славиться своєю архітектурою, яка поєднує елементи різних епох. Вулиці та площі міста прикрашені катедрами, палацами, ароками та іншими архітектурними шедеврами.

2.3 Аналіз пропозицій туристичних компаній щодо турів до Мадриду з різних країн світу і з України

Тури до Іспанії, а особливо до Мадриду є популярним напрямком подорожей. Тури будь-якого виду туризму пропонуються з усіх куточків планети, але найпоширенішими є саме тури пізнавального туризму. Розглянемо деякі пропозиції від туристичних операторів світу у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Тури у Мадрид по країнах

Країна	Варіація турів	Середня вартість, євро	Тривалість, днів
США	Тури по найвідоміших містах Іспанії; тури по декількох країнах, одна з яких Іспанія.	2300	9+
Велика Британія	Тури по Мадриду для вивчення культури Іспанії	1900	3, 7, 9
Німеччина	Тури по містах Іспанії, відвідування історичних місць та парків	1650	7+
Франція	Тури вихідного дня по Мадриду, відвідування національних концертів та івентів	2100	2,3

Джерело: [28]

Усі розглянуті тури передбачають повне знайомство з містом Мадрид «з нуля». Туроператори пропонують не тільки оглянути найвизначніші пам'ятки міста, але й ознайомитись з культурою та традиціями.

Розглянемо пропозиції турів від українських туристичних компаній.

Наприклад, тури до Мадриду пропонують такі столичні представники:

- «Феєрія Мандрів»: комплексні тури на декілька країн від 9 днів вартістю від 980 євро [18].
- «Аккорд Тур»: п'ятиденний тур до Мадриду, вартість від 780 євро [1];
- Adriatic.travel: автобусний тур по Барселоні та Мадриду, тривалістю 11 днів, вартість 590 євро [20].
- Sakums: тур на вісім днів по Мадриду і Лісабону, вартість 655 євро [26].

Це далеко не всі пропозиції операторів щодо турів, але через введення військового стану більшість туристичних підприємств не працюють, або значно обмежили свої продукти. З наявних турів. можемо сказати, що це здебільшого автобусні тури тривалістю від 6 до 11 днів, які включають відвідання не тільки Мадриду, але й інших міст Іспанії, а можливо навіть і країн. Вартість варіюється від 600 до 1000 євро на одну особу.

Висновки до розділу 2

1. Місто Мадрид розташоване в Іспанії і має сухий континентальний клімат з впливами середземноморського клімату. Це означає, що в місті панує помірно гаряче літо і холодна зима. Температури влітку можуть сягати 35-40°C, тоді як взимку вони можуть опускатися до -5°C. Негативним моментом є те, що рівень забруднення повітря в Мадриді часто перевищує встановлені ЄС обмеження, особливо щодо оксиду азоту. Кліматичні та екологічні умови території мають суттєвий вплив на організацію туристичної та екскурсійної

діяльності. При плануванні подорожі варто враховувати температурний режим, кількість опадів і ймовірність стихійних лих, які можуть вплинути на виконання планованих програм. Екологічні фактори також є важливими, зокрема ступінь забруднення повітря, якість питної води й період цвітіння алергенних рослин.

2. Мадрид, безсумнівно, є одним з найвражаючіших місць для розвитку пізнавального туризму завдяки своїм численним історико-культурним пам'яткам. Висновок про те, що Мадрид має багато таких пам'яток, не може бути більш очевидним. Це і музеї, собори, палаці, парки, церкви, арки, площі тощо.

3. Тури до Іспанії, а особливо до Мадриду є популярним напрямком подорожей. Тури будь-якого виду туризму пропонуються з усіх куточків планети, але найпоширенішими є саме тури пізнавального туризму. Щодо України, то через введення військового стану більшість туристичних підприємств не працюють, або значно обмежили свої продукти. З наявних турів. можемо сказати, що це здебільшого автобусні тури тривалістю від 6 до 11 днів, які включають відвідання не тільки Мадриду, але й інших міст Іспанії, а можливо навіть і країн. Вартість варіюється від 600 до 1000 євро на одну особу.

РОЗДІЛ 3

ПІЗНАВАЛЬНИЙ ТУР ДО МІСТА МАДРИД ДЛЯ ДІТЕЙ: «МАДРИДСЬКА ПРИГОДА: ВІДКРИВАЙ СВІТ РАЗОМ З НАМИ!»

3.1. Маршрут та технологічна карта пізнавального туру для дітей до м. Мадрид

Тема туру: вивчення історії та культури Іспанії на прикладі міста Мадрид.

Мета: виховання любові й поваги до культурного здобутку націй; естетичне виховання дітей 9-11 класів; розширення їх світогляду; одержання додаткових знань із образотворчого мистецтва, архітектури, культурології та ін.; знайомство з історією й сучасністю міста Мадрид.

Тривалість: 3 дні/2 ночі год.

Протяжність маршруту туру: 3838,3 км.

Об'єкти екскурсії: Парк Буен-Ретіро, Ворота Алькала, площа Пласа-Майор, Королівський палац, храм Дебод, Музей науки та техніки, канатна дорога, парк Каса де Кампо.

Технологічна картка екскурсії зображена у Додатку Б.

Карта маршруту по місту Мадрид наведена на рис. 3.1.

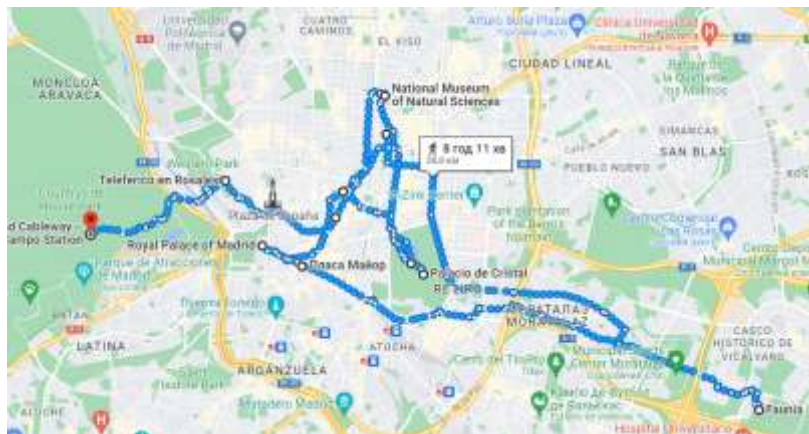

Рис.3.1. Карта маршруту екскурсії по місту Мадрид

Джерело: розроблено з допомогою Google Maps

3.2. Програма пізнавального туру для дітей до м. Мадрид

Наведемо програму туру для дітей 10-11 класів по місту Мадрид:

Початок маршруту – в Одесі, в аеропорту. Прямий рейс до Мадриду відбуває о 06:30. час у дорозі займає приблизно 13 год, тому приліт до аеропорту Мадрида відбудеться о 19:30.

З аеропорту Мадрида буде трансфер до готелю «Boutique Urban Madrid Serrano». Готель знаходиться у центрі міста, неподалік від початку екскурсії.

По приїзду у готель відбувається поселення групи та вечеря. Так як перший день був присвячений прильоту до Іспанії, він не буде враховуватись у загальну кількість днів туру.

День 1. О 09:00 сніданок у готелі та виїзд до першої точки екскурсії.

Пересування по місту буде здійснюватися на громадському транспорті: автобуси, метро, трамваї тощо.

11:00 – Прибуття до першої точки туру – Парку Буен-Ретіро. Він займає площу 120 гектарів та є популярним місцем для відпочинку місцевих городян та туристів в однойменному районі Ретіро. На території парку ви знайдете безліч скульптур та споруд 17 століття, чудові фонтани та озера, а також чудові алеї (Додаток В).

Початковим об'єктом екскурсії є Триумфальна арка біля входу в парк. (Додаток Г) Це є однією з пам'яток міста. Цю арку було розроблено в 1599 році, щоб відсвяткувати в'їзд до міста королеви Маргарити Австрійської, дружини Філіпа III. Кілька разів його реформували, його руйнували та перебудовували до його остаточного знесення в 1764 році. Тоді було оголошено конкурс на встановлення нових дверей як кульмінації будівництва Salón del Prado.

Проект отримав Франческо Сабатіні, переможець конкурсу за пропозиціями Вентури Родрігеса та Хосе де Ермосільї. Роботи італійський архітектор розпочав у 1774 році і закінчив у 1778 році, як свідчить напис на

Дверях. З того часу пам'ятник зазнав кількох змін, окрім слідів осколків і снарядів під час війни проти Франції та деяких реставрацій, щоб очистити його присутність.

Початок нашого маршруту по парку знаходиться біля фонтану «Падаючого ангела» на якому зображено Люцифера.

Далі ми проходимо до центральної точки парку – площі Plaza Parterre із симетричними клумбами та стриженими фігурами із самшиту. Також тут висаджено кипариси, ліванські кедри, а на газонах ростуть квіти різних видів, застати цвітіння можна в теплу пору року. У центрі площі знаходиться пам'ятник іспанському письменнику Хасінто Бенавенте.

У середині 17 століття на місці садів Ретіро граф-герцог Оліварес запропонував побудувати королівську резиденцію для відпочинку та розваг. Крім палацу, тут було створено сади, де проходили виставки диких тварин та екзотичних птахів, а також було збудовано театр.

Протягом століть кожен новий король намагався покращити парк Буен-Ретіро та внести свої зміни. Сади кілька разів перебудовувалися, з'являлися нові будинки та культурні об'єкти. У 1770 король Карл III відкрив парк для публічного відвідування. Але незабаром Буен-Ретіро був зруйнований під час війни з Наполеоном у 1808 році.

11:40 – зупинка у кафе «Florida Park», щоб перепочити та скуштувати відомі ласощі іспанської кухні.

12:10 – прибуття до Музею науки та техніки, де можна побачити як відбувався технологічний прогрес у різних областях нашого життя — від сфери сільського господарства, фізики або хімії до медицини та астрономії. Там можна побачити те, як згодом удосконалювалися механізми та інструменти, без яких сьогодні людство не може уявити своє життя. Серед цікавих експонатів музею — перші комп'ютери, арифмометри, модель трактора в розрізі, друкарські машини, старовинні автомобілі та багато іншого.

13:00 – Закінчення екскурсії по музею та повернення в готель.

15:00 – обід у ресторані «Restaurante Aбуа» поруч з готелем.

16:00 – повернення в готель, в ідпочинок у номерах, вечеря у готелі.

День 2. Другий день туру починається о 09:00 зі сніданку у готелі та продовження екскурсій по місту.

10:00 – прибуття до Площі Пласа-Майор. (Додаток Д) Пласа-Майор або головна площа – грандіозна площа з аркадами, одне з найпопулярніших місць Мадрида. Була заснована в 17 столітті в період правління Філіпа III. Площа має прямокутну форму 129 на 94 метри й виконана в єдиному стилі іспанського бароко. На Пласа-Майор виходить 9 вулиць, понад 100 будівель і 400 балконів. В минулому тут проводилися різні церемонії та корида. В цей час на Пласа-Майор розташовані традиційні магазини й кафе, проводиться різдвяний ринок.

Пам'ятки площі. які ми з вами розглянемо – це Бронзова статуя Філіпа III, встановлена в першій половині 20 століття, Casa de la Panadería – будівля на північній стороні площі з кутовими вежами. Було побудовано в період правління Карла II.

10:35 – прибуття до Королівського палацу.(Додаток Е) Палац, про який йдеться, є найбільшим з усіх королівських палаців Європи і відомий також як Східний палац або Palacio de Oriente. Він був споруджений з 1738 по 1764 роки під керівництвом італійських архітекторів Сабатіні і Сакетті для короля Карла III. Відтоді цей палац слугує офіційною резиденцією королів Іспанії. Наразі король Феліпе VI не проживає в ньому, але палац використовується для урочистих церемоній та є одним із музеїв Мадрида.

Протягом понад 50 років палац відігравав роль офіційної королівської резиденції, але королівські сім'ї відвідували його лише під час офіційних прийомів. Будівля палацу виконана в стилі італійського бароко і містить цінні колекції живопису, скульптур, інтер'єрних предметів та старовинної зброї.

Спочатку розглянемо католицький собор біля палацу. Собор присвячений Святій Діві Марії. Це одна з найкращих архітектурних будов сучасного Мадрида, відомого своєю вишуканою красою та величчю. (Додаток Ж)

У перекладі зі старого арабського «аль-мудейна» - це «цитадель». За легендою, статуетка діви Марії була виявлена в руїнах арабської мечеті, яка стояла на місці нинішнього кафедрального собору.

Далі перейдемо до екскурсії по палацу. Внутрішнє оздоблення цього палацу вважається одним з найвпливовіших та найкрасивіших у Європі. Ви зможете помилуватися розкішними фресками, створеними видатними майстрами Італії, Німеччини та Іспанії, такими як Караваджо, Дієго Веласкес, Франсіско Гойя, Вісенте Лопес та багатьма іншими. Усередині палацу вас зустрічають кришталеві люстри, фламандські гобелени, меблі в неокласичному, рококо та амп'їрних стилях, витончений фарфор, приголомшливі годинники, а також унікальні колекції скрипок Страдіварі, старовинної зброї, портретів та картин. (Додаток И)

Ця розкішна колекція перетворює палац на найкращий музей Мадрида, де кожна експонована річ є шедевром само по собі. Вирушайте в мандрівку через історію та культуру, насолоджуючись неперевершеною красою і розкішшю, які ви знайдете у кожному куточку цього величного палацу.

Далі екскурсія продовжується у музеї у Збройовій палаті, де зібрана найважливіша колекція зброї та обладунків Іспанії.

12:00 – кінець екскурсії по палацу.

12:35 - прибуття до наступної точки екскурсії – природного парку Фаунія. Це величезна зелена територія, де можна побачити тисячі тварин понад 500 видів. Для кожного представника місцевої фауни тут створені умови, максимально наближені до їх природного довкілля. Парк поділено на тематичні зони, кожен з яких буде цікаво відвідати дитині будь-якого віку. Навіть є зона «Ферма», де

можна годувати та гладити свійських птахів, поні, овець та осликів. Крім розважального комплексу, парк є центром вивчення та порятунку диких тварин.

14:00 – повернення до готелю,

15:00 - обід у ресторані готелю. Відпочинок. Можлива прогулянка по магазинах міста для покупки сувенірів під керівництвом гіда.

19:30- 19:30 – вечеря у ресторані готелю.

День 3. О 09:00 – сніданок у готелі.

О 09:30 - відправка до останньої точки екскурсії по Мадриду – Храм Дебод. (Додаток К). Спочатку споруда належала єгиптянам і розташовувалося в нижній точці за течією Нілу. Під час будівельних робіт на грандіозній Асуанській греблі та руйнівного затоплення у 1968 постраждало безліч єгипетських храмів. Іспанці брали активну участь у їхньому порятунку. На подяку за це Мадриду був поданий Templo de Debod. Це історична пам'ятка IV століття до нашої ери. Згодом його перенесли на територію Parque del Oeste. У цьому парку він стоїть і досі. Якщо ви не знаєте, що відвідати в Мадриді, прогуляйтеся парком. У його алеях є багато затишних містечок для відпочинку. А родзинку Parque del Oeste складає давньоєгипетський храм, який став культурно-історичною пам'яткою столиці.

Споруда така давня, що в ній підтримується постійна температура, щоб уникнути руйнування каміння.

10:00 – 10:10 – поїздка на канатній дорозі Мадриду.

Після екскурсій по храму, для закріплення знань про Мадрид, пропонуємо вам проїхатись по відомій канатній дорозі Мадриду. Вона розташовується на висоті 40 метрів та дає можливість роздивитись місто з висоту пташиного польоту. Тривалість поїздки в одну сторону складає 10 хв. Повертатись назад по дорозі не обов'язково. Можна прогулятись по парку Каса де Кампо, відвідати оглядові майданчики та озеро.

12:00 - після повернення до міста проводимо обід у ресторані «Fortuny Home Club» та повернення до готелю на відпочинок.

18:00- 18:30 – вечеря у ресторані готелю.

О 17:25 – виселення з готелю та трансфер до аеропорту.

19:15 – рейс до Одеси.

10:35- прибуття до Одеси.

Кінець маршруту.

З ці три дні туру діти мали чудову можливість відвідати Старе місто Мадриду і зануритись у захопливу історію цього міста. Вони мали нагоду побачити значні пам'ятки, величезні палаци та собори, які свідчать про створення історії Мадрида. Це місто є дивовижним, і його варто відвідувати неодноразово, щоб дійсно відчувати його атмосферу та розкрити його таємниці.

Ця екскурсія стане захоплюючим пригодою для учнів, яка дозволить їм не лише відвідати неймовірні місця, але й отримати глибокі знання про культуру та історію Мадрида.

3.3. Оцінка економічної доцільності організації пізнавального туру для дітей до м. Мадрид

Розрахунок вартості туру спирається на дані різних компаній, які надають житло, туристичні послуги, займаються пасажирськими перевезеннями.

Вартості всіх цін за готель, були знайдені на сайті [booking.com](https://www.booking.com), ціни актуальні для червня 2023 року.

Заклад розміщення обирався за рейтингом, близьким місце розташуванням до атракцій екскурсії та зручного проживання для дітей такого віку.

Вартість вхідних квитків до об'єктів туру було знайдено на їх офіційних сайтах.

Вартість авіаперевезень було розраховано за даними сайту [kiwi.com](https://www.kiwi.com).

Зробимо калькуляцію витрат на тур у табл. 3.1

Таблиця 3.1

Калькуляція вартості розробленого туру

Послуга	Вартість на одну особу, грн
Транспорт:	
переліт (Одеса- Мадрид та Мадрид-Одеса)	4300
громадський транспорт по місту	250
Трансфер	входить у вартість готелю
Проживання:	
двомісний номер у готелі, 3 доби	6200 – (дві дитини у двомісних номерах, ціна за номер складає 12 400)
Харчування:	
сніданки	входить у вартість готелю
обіди (кафе «Florida Park» та ресторан «Fortuny Home Club», вечеря у «Restaurante Абуа» та у ресторані готелю	2300
Витрати на керівника групи:	
Заробітна плата	4000
Відрахування на соціальні заходи (22%)	880
Страховання	380
Вхідні квитки:	
Королівський палац	500
Канатна дорога	400
Парк Фаунія	390
Страховання	380
Собівартість	19 980
Прибуток(15%)	2 997
Податок на прибуток(18%)	540
ПДВ	3 996
Кінцева ціна	31 509

Розрахунок фінансового результату – найважливіший етап у формуванні туристичного продукту. Саме на цьому етапі визначається чи є сенс в просуванні туру на ринок. Для цього вираховується дохід як добуток кількості туристів на ринкову ціну турпродукту з врахуванням наповненості туристичної групи. Далі віднімається фактична собівартість послуг та податки. Прибуток має бути

достатнім, аби підтримувати діяльність підприємства засадах самофінансування (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Розрахунок фінансових результатів

Показник	Завантаженість туристичної групи		
	50%	75%	100%
Дохід	10901660	16352490	21803320
Умовно-змінні витрати	644 370	966 555	1288740,00
Постійні витрати	4080	4080	4080
Собівартість	99 900	137250	199800
Прибуток до оподаткування	10 253 210	15 381 855	20510500,00
ПДВ	19980	29970	39960
Операційний прибуток	10 209 466	15 316 239	20423012,00
Податок на прибуток	17 400	26 100	34800,00
Чистий прибуток	10 192 066	15 290 139	20 388 212
Маржинальний дохід	10 257 290	15 385 935	20 514 580
Рівень маржинального доходу	0,9	0,9	0,9
Рентабельність реалізації	92%	92%	92%

Судячи з даних таблиці можна зробити висновок про те, що наш турпродукт забезпечує високий рівень прибутку. Рентабельність складає 92%, тобто кожна вкладена в розроблений турпродукт гривня принесе 92 копійки чистого доходу, що є хорошим результатом.

3.4. Способи просування туру «Мадридська пригода: Відкривай світ разом з нами!»

Заходи при формуванні та просуванні туру можуть включати наступні напрямки:

1. Проведення постійної роботи з мережею турагентів. Робота з туристичними агентствами в цей момент є одним з основних напрямків поточної й стратегічної діяльності для просування розробленого туру.

2. Формування ефективної маркетингової стратегії на туристичному ринку. Даний напрямок необхідно реалізовувати шляхом розробки і реалізації більш дієвих рекламно-інформаційних та іміджевих заходів з популяризації туру, видання каталогів, буклетів, путівників та іншої друкованої продукції. Виведення нового туристичного продукту на ринок вимагає правильної організації і проведення рекламно-пропагандистської кампанії, яка сприятиме максимально швидкому визнанню цільовими групами споживачів новинки.

3. Використання системи інформаційного комплексу офісом турфірми, «відстежування» новітніх досягнень в туристичній сфері. Досягнення технічного прогресу в області інформаційних технологій початку XXI століття міцно завоювали свої позиції у туристській індустрії, докорінно змінивши процедуру формування, просування і реалізації туристських послуг. Поява національних та міжнародних систем бронювання, розвиток Інтернет-мережі та розробка сучасних рішень в сфері інформаційно-комунікаційних технологій сприяло помітному підвищенню якості надаваних турпродуктів, на фоні зниження їх собівартості, скорочення витрат туристів на самостійні пошуки і придбання бажаного пакету туристичних та супутніх послуг.

4. Активна участь в проведенні міжнародних спеціалізованих виставок і ярмарків. Цей напрямок надає можливість підприємству одночасного поширення і отримання широкого спектра організаційної, економічної, технічної, технологічної та комерційної інформації при відносно невисокій вартості.

5. Мобільний маркетинг. Він може бути використаний через опції Bump Offers та SMS-розсилки. Bump Offers це впливаючі вікна на сайтах з пропозиціями, наприклад pop-up. Розсилка може бути здійснена через телефонні SMS або за допомогою електронної пошти.

Усі ці інструменти можна продемонструвати у табличній формі (табл.3.3.)

Таблиця 3.3

Носії реклами для цільових аудиторій

№	Цільова аудиторія	Засоби маркетингових комунікацій	Носії /формати
1	Потенційні споживачі туру	робота з мережею турагентів	Співпраця
2	Партнери, споживачі	участь у спеціалізованих заходах	Виставки, конференції, ярмарки
3	Потенційні споживачі туру	Мобільний маркетинг	Bump Offers та SMS-розсилки, соціальні мережі тощо

Джерело: розробка автора

З метою просування розробленого туру по місту Мадрид варто зосередитись на комплексному використанні сучасних Інтернет-технологій. Варто звернути увагу на те, що суттєвий обсяг інформації щодо потенційних клієнтів в Інтернет-мережі можна зібрати шляхом використання соціальних мереж і тематичних порталів.

Останнім часом Instagram став дуже популярною платформою для реклами та PR, особливо для бізнесу, оскільки він спеціалізується на фотоконтенті та відео. Зокрема, з 2015 року користувачі можуть додавати навіть короткі відеоролики.

За даними агенції plusone social impact ця соціальна мережа станом на початок 2022 року мала 1.28 млрд. користувачів. В Україні ця цифра становить 11,6 млн.[23,30].

За даними Forrester Research, Instagram також має найвищий рівень взаємодії з контентом користувачів.

За даними Statista, станом на червень 2022 року Facebook був провідною платформою соціальних мереж у Європі за кількістю користувачів із приблизно 457 мільйонами користувачів. Слідом за ним став і Instagram, у регіоні якого було близько 281 мільйона користувачів. Відео TikTok мав близько 227 мільйонів

користувачів, тоді як платформа мікроблогів Twitter мала 9,2 мільйона користувачів у Європі.

Через те, що вік потенційних споживачів турів активного туризму найчастіше коливається від 18 до 35 років, то для просування продукту було обрано 2 соціальні мережі: Facebook, Instagram.

За дослідженнями компанією Khoros демографічних даних щодо користування соціальними мережами, то за цими віковими категоріями користувачів цих соціальних мереж найбільше (табл.3.4).

Таблиця 3.4

Посібник з демографії соціальних медіа за 2022 рік у світі

Соц. мережа	Вік, років			
	15–29	30–49	50–65	більше 65
Facebook	86%	77%	51%	34%
Instagram	67%	47%	23%	8%

Джерело: сформовано автором на основі [23]

Складемо контент-план публікацій у соціальних мережах, враховуючи найкращі дні та години для публікування для охоплення більшої аудиторії та споживачів (табл. 3.5).

За дослідженнями, найкращими днями тижня для викладу постів в Інстаграм є понеділок, середа і четвер. Розповіді можна викладати кожного дня або через день.

Найкращі дні для постингу у Фейсбуці це усі будні дні тижня.

Таблиця 3.5

Контент-план публікацій

Вид контенту	Соцмережа	Час виходу публікації						
		Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
Пост	Facebook		x		x		x	
Розповідь	Facebook	x		x		x		x
Пост/reels	Instagram	x		x		x		
Розповідь	Instagram	x	x		x	x		x

Джерело: складено автором

Дослідивши усі маркетингові інструменти просування, можна скласти приблизний медіаплан для просування туру Мадридом на плановий рік.(табл. 3.6)

Таблиця 3.6

Медіаплан рекламної кампанії

Заходи	Місяць виходу												Витрати, грн
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Bump Offers	x		x		x		x		x		x		9 600
Розсилка		x		x		x		x		x		x	21 600
Друкована рекламна продукція (буклети)	x			x			x			x			20 000
Реклама у соціальних мережах	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	360 000
Усього												402 200	

Джерело: сформовано автором

Найбільшу періодичність буде мати реклама у соціальних мережах, через те, що вона є найефективнішою для просування туристичного продукту.

Найменшу матиме друкована реклама у вигляді буклетів – лише раз у три місяці.

Також, розглянувши та описавши усі ефективні інструменти просування туру, складемо план-кошторис для рекламної кампанії туру на місяць у табл. 3.7.

Таблиця 3.7

План-кошторис рекламної кампанії

Канали	Ціна грн/шт	К-ть за місяць, шт	Сума, грн
Мобільний маркетинг:			
Bump Offers	800	2	1 600
Розсилка	1 200	3	3 600
Друкована рекламна продукція (буклети)	5	1000	5 000
Реклама у соціальних мережах	3000	10	30 000
Усього			40 200

Джерело: сформовано автором

Як видно з плану, найдорожчим інструментом просування є реклама у соціальних мережах. Але варто зазначити, що вона є і найефективнішою та найдієвішою. Найдешевшим виявився мобільний маркетинг.

Загальна сума витрат на місяць на рекламу складе 40 200 грн.

Розробимо приклад брошури для туру «Мадридська пригода: Відкривай світ разом з нами!».

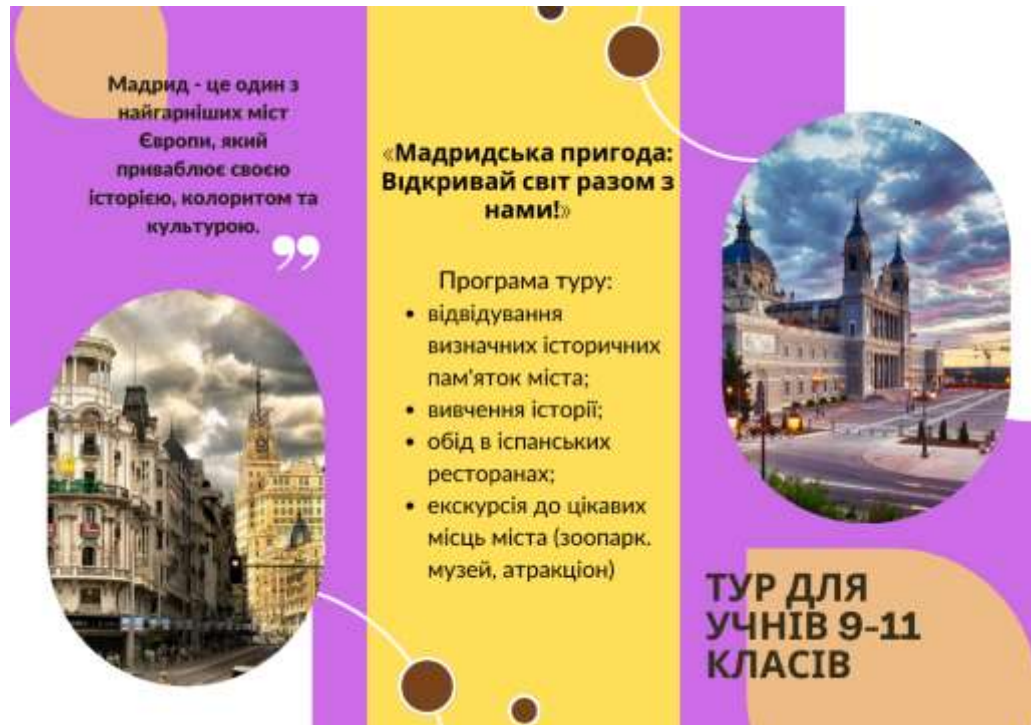

Рис. 3.2. Приклад брошури туру

Друковані буклети будуть роздаватись по школах та середніх навчальних закладах для потенційних споживачів: учнів та студентів.

Висновки до розділу 3

1. У третьому розділі було розроблено авторський тур для учнів 9-11 класів до Мадриду. Тема екскурсії: вивчення історії та культури Іспанії на прикладі міста Мадрид. Мета: виховання любові й поваги до культурного здобутку націй; естетичне виховання дітей 9-11 класів; розширення їх світогляду; одержання додаткових знань із образотворчого мистецтва, архітектури, культурології та ін.; знайомство з історією й сучасністю міста Мадрид.

2. Програма туру передбачає відвідання таких об'єктів: Парк Буен-Ретіро, Ворота Алькала, площа Пласа-Майор, Королівський палац, храм Дебод. Усі вони є унікальними витворами архітектури Мадриду і є визначними пам'ятками міста, які відомі на увесь світ.

3. Оцінка економічної ефективності туру включала калькуляцію вартості туру та розрахунок фінансових результатів при трьох випадках завантаженості групи. Кінцева ціна туру вийшла – 31 509 грн для однієї особи. За розрахунком прибутковості турпродукт забезпечує високий рівень прибутку. Рентабельність складає 92%, тобто кожна вкладена в розроблений турпродукт гривня принесе 92 копійки чистого доходу, що є хорошим результатом.

4. Для просування туру було обрано такі інструменти: Vump Offers, розсилка, друкована рекламна продукція (буклети), реклама у соціальних мережах. Було складено кошторис запропонованої рекламної кампанії. Було визначено, що на рекламу витрати на місяць складатимуть 40 200 грн.

ВИСНОВКИ

Результатом дослідження кваліфікаційної роботи бакалавра є дослідження теоретичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо формування продукту пізнавального туризму для дітей територією Мадриду та просування його на ринку. Отримані результати наукового дослідження дають підстави для таких висновків:

1. У першому розділі було розглянуто теоретичні основи пізнавального туризму, його вплив на підвищення туристичної привабливості та основні особливості організації турів для дітей.

Було визначено, що пізнавальний туризм на сьогодні є одним із найвідоміших та популярних видів туризму. Адже, у наш час, коли під час подорожі турист перебуває у практично стовідсотковій безпеці, він може здобути не лише велику кількість нової інформації, а й можливість морально та фізично відпочити, отримати яскраві спогади та нові емоції. Серед науковців існує багато варіацій визначення цього терміну, деякі виокремлюють його від інших видів, деякі ототожнюють з культурним або навчальним.

Пізнавальний туризм має широку класифікацію за метою, тематикою, способом організації тощо.

2. Що щодо впливу пізнавального туризму на туристичну привабливість регіонів, то спочатку ми розглянули стан і популярність пізнавального туризму у Європі. Дійшли висновку, що більш як 80% туристів визначило саме культурний та пізнавальний туризм основною ціллю їхньої поїздки у Європу. Тому можна вважати, що пізнавальний туризм є одним з найпривабливіших типів туристичних маршрутів. Отже, він має великий вплив на розвиток туризму у загальному, так як привабливість регіонів серед туристів.

Було зазначено, що пізнавальні тури є важливим інструментом для підвищення туристичної привабливості історико-культурних пам'яток Іспанії. Шляхи розробки тематичних турів, використання інтерактивних технологій,

залучення кваліфікованих гідів та співпраця з місцевими органами влади можуть сприяти привертанню більшої кількості туристів і збереженню культурної спадщини Іспанії.

3. Було визначено, що організація пізнавальних турів для дітей вимагає особливого підходу, щоб забезпечити їхню безпеку, розвиток та навчання. Такі тури можуть мати значний вплив на дітей, допомагаючи розширити їхні знання, сприяючи соціальному розвитку і вихованню. Особливостями їх проведення є: безпека, освітній аспект, наявність розваг та взаємодії тощо. Розподіл особливостей проведення турів за віком дітей може включати моменти зацікавлення, завантаженості, наявність цікавих атракцій тощо.

4. Після дослідження кліматичних та екологічних показників міста, можемо сказати, що місто Мадрид має сухий континентальний клімат з впливами середземноморського клімату. Це означає, що в місті панує помірно гаряче літо і холодна зима. Температури влітку можуть сягати 35-40°C, тоді як взимку вони можуть опускатися до -5°C. Негативним моментом є те, що рівень забруднення повітря в Мадриді часто перевищує встановлені ЄС обмеження, особливо щодо оксиду азоту. Кліматичні та екологічні умови території мають суттєвий вплив на організацію туристичної та екскурсійної діяльності. При плануванні подорожі варто враховувати температурний режим, кількість опадів і ймовірність стихійних лих, які можуть вплинути на виконання планованих програм. Екологічні фактори також є важливими, зокрема ступінь забруднення повітря, якість питної води й період цвітіння алергенних рослин.

5. Мадрид, безсумнівно, є одним з найвражаючіших місць для розвитку пізнавального туризму завдяки своїм численним історико-культурним пам'яткам. Висновок про те, що Мадрид має багато таких пам'яток, не може бути більш очевидним. Це і музеї, собори, палаци, парки, церкви, арки, площі тощо.

6. У третьому пункті другого розділу було описано пропозиції турів до Іспанії від світових та українських операторів. Тури до Іспанії, а особливо до

Мадриду є популярним напрямком подорожей. Тури будь-якого виду туризму пропонуються з усіх куточків планети, але найпоширенішими є саме тури пізнавального туризму. Щодо України, то через введення військового стану більшість туристичних підприємств не працюють, або значно обмежили свої продукти. З наявних турів. можемо сказати, що це здебільшого автобусні тури тривалістю від 6 до 11 днів, які включають відвідання не тільки Мадриду, але й інших міст Іспанії, а можливо навіть і країн. Вартість варіюється від 600 до 1000 євро на одну особу.

7. У третьому розділі було розроблено авторський тур для учнів 9-11 класів до Мадриду. Тема екскурсії: вивчення історії та культури Іспанії на прикладі міста Мадрид. Мета: виховання любові й поваги до культурного здобутку націй; естетичне виховання дітей 9-11 класів; розширення їх світогляду; одержання додаткових знань із образотворчого мистецтва, архітектури, культурології та ін.; знайомство з історією й сучасністю міста Мадрид.

8. Програма туру передбачає відвідання таких об'єктів: Парк Буен-Ретіро, Ворота Алькала, площа Пласа-Майор, Королівський палац, храм Дебод. Усі вони є унікальними витворами архітектури Мадриду і є визначними пам'ятками міста, які відомі на увесь світ.

9. Оцінка економічної ефективності туру включала калькуляцію вартості туру та розрахунок фінансових результатів при трьох випадках завантаженості групи. Кінцева ціна туру вийшла – 31 509 грн для однієї особи. За розрахунком прибутковості турпродукт забезпечує високий рівень прибутку. Рентабельність складає 92%, тобто кожна вкладена в розроблений турпродукт гривня принесе 92 копійки чистого доходу, що є хорошим результатом.

10. Для просування туру було обрано такі інструменти: Vump Offers, розсилка, друкована рекламна продукція (буклети), реклама у соціальних мережах. Було складено кошторис запропонованої рекламної кампанії. Було визначено, що на рекламу витрати на місяць складатимуть 40 200 грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аккорд Тур. URL: <https://www.accordtour.com/> (дата звернення 21.05.2023 р.)
2. Архітектура Мадриду: від середньовіччя до сучасності. URL: <https://estate-spain.com/obzory/dostoprimechatelnosty-madrida-chto-posmotret> (дата звернення 20.05.2023 р.).
3. Гуслистий О.С. Культурно-пізнавальний туризм у світі. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання»: 22-23 березня 2018 року, м. Черкаси: Черкас. держ. технол. ун-т. Т. 2. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2018. С. 729-731.
4. Дутчак С.В. Деякі аспекти виділення сегментів спеціалізованого туризму та їх стан на території Чернівецької області. Туристсько-краєзнавчі дослідження.1999. Вип. 2. С. 123–136.
5. Закон України «Про туризм»
6. Іванов Є.В. Історія освіти та педагогічної думки: Навчально-методичні рекомендації до семінарських екскурсій - Великий Новгород: новго ім. Ярослава Мудрого, 2012. 252 с.
7. Короткий путівник по Мадриду: туристу на замітку. URL: <https://uk.traveldirecting.com/10773830-a-brief-guide-to-madrid-tourist-notes> (дата звернення 19.05.2023 р.)
8. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг. К.: Альтерпрес, 2006. 436 с.
9. Мадрид – столиця та найкрасивіше місто Іспанії. URL: <https://pvmgid.ru/goroda-ispanii/madrid/madrid-stolica-ispanii.html> (дата звернення 20.05.2023 р.).

10. Мадрид. URL: <https://euroways.com.ua/madrid.html> (дата звернення 20.05.2023 р.).
11. Мадрид. URL: <https://wikiway.com/spain/madrid/>(дата звернення 20.05.2023 р.).
12. Никига О. Пізнавальний туризм: сутність та особливості організації. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку туризму в регіонах України : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. (18-19 травня 2017 р., м. Львів). Львів, 2017. С. 81-84.
13. Пізнавальний туризм. URL: <http://poznayka.org/s43076t1.html> (дата звернення: 17.05.2023 р.)
14. Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 344 с.
15. Туризм в США. URL: <http://www.geograf.com.ua/usa/254-usatur>
16. Туризм: реалії та перспективи сталого розвитку : матеріали доп. Міжнар. наук. практ. конф. (Київ, 23–24 жовт. 2014 р.). Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 418 с.
17. Федорченко В.К. Туристський словник. Київ: Дніпро, 2000. 155 с.
18. Феєрія Мандрів. URL: <https://feerie.com.ua/ua> (дата звернення 21.05.2023 р.)
19. Шандор Ф.Ф. Сучасні різновиди туризму / Ф.Ф. Шандор, М.П. Кляп.— Київ : Знання, 2013.— 334 с.
20. Adriatic.travel. URL: <https://adriatic-travel.com.ua/country/es> (дата звернення 21.05.2023 р.)
21. Brent W. Ritchie Managing educational tourism. London: Cromwell Rpress, 2003. 260 p.
22. Energy, transport and environment statistics — 2020 edition. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-statistical-books/-/KS-DK-20-001>

23. Facebook та Instagram в Україні. URL: <https://plusone.com.ua/research/>
(дата звернення 21.05.2023 р.)
24. Forwardkeys. URL: <https://forwardkeys.com/2021-in-review-the-top-8-travel-trends/> (дата звернення: 17.05.2023 р.)
25. Quantifying Film and Television Tourism in England. Report for Creative England in association with Visit England by Olsberg. URL: <http://applications>
26. Sakums. URL: <https://sakums.com.ua/uk> (дата звернення 21.05.2023 р.)
27. Statista. URL: <https://www.statista.com/> (дата звернення: 18.05.2023 р.)
28. Viator. URL: <https://www.viator.com/> (дата звернення 21.05.2023 р.)
29. Weatherbase. <https://www.weatherbase.com/>
30. Websiterating. URL: <https://www.websiterating.com> (дата звернення 21.05.2023 р.)

ДОДАТКИ

Додаток А

АТРАКТИВНІСТЬ МАДРИДУ ДЛЯ ДИТЯЧОГО ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРУ

Трачук О.О., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ТВтаТБ
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Однією з найважливіших складових розвитку сучасного суспільства є освіта дітей. Пізнавальні тури стали необхідною складовою процесу навчання, оскільки вони надають учням можливість розширити свій кругозір, здобути нові знання та відкрити для себе культурні скарби різних країн.

Місто Мадрид, столиця Іспанії, є одним з найбільш популярних напрямків для пізнавальних турів. У цьому дослідженні ми розглянемо розробку та просування пізнавального туру для дітей до Мадрида, описавши актуальність такої роботи.

Актуальність дослідження полягає у таких аспектах:

- Розширення культурного горизонту дітей: Мадрид пропонує безліч культурних скарбів, включаючи музеї, пам'ятники, галереї та історичні місця. Пізнавальний тур дозволить дітям збагатити свої знання, побачити світові відомі твори мистецтва та пізнати історичні факти.

- Розвиток мовних навичок: подорожі в інші країни сприяють вивченню мови та розвитку комунікативних навичок учнів. В Мадриді діти матимуть змогу практикувати іспанську мову, спілкуючись з місцевими жителями та гідями.

- Стимулювання інтересу до історії та мистецтва: Мадрид має розгалужену історію, пов'язану з монархією, колоніальним минулим та сучасним культурним рухом. Пізнавальний тур сприятиме розкриттю нових аспектів історії та мистецтва, що сприятиме інтелектуальному розвитку дітей.

- Поглиблення знань про культурне різноманіття: Мадрид – це місто, де зустрічаються різні культури та традиції. Під час туру діти зможуть пережити цю культурну різноманітність, що сприятиме розумінню та толерантності між народами.

- Сприяння розвитку творчих здібностей: Мадрид славиться своєю творчою атмосферою, яка проявляється у музеях, галереях та вуличному мистецтві. Пізнавальний тур надасть дітям можливість взаємодіяти з різними видами мистецтва та знайти натхнення для своїх творчих зусиль.

Об'єкт дослідження – процес розробки та просування продукту пізнавального туризму на території Іспанії.

Предмет дослідження – теоретичні, методичні та практичні аспекти розроблення продукту пізнавального туризму для дітей та його просування на ринку.

Мета роботи – дослідження теоретичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо формування продукту пізнавального туризму для дітей територією Мадриду та просування його на ринку.

Відповідно до поставленої мети необхідно вирішити наступні завдання:

- описати пізнавальні тури як спосіб підвищення туристичної привабливості історико-культурних пам'яток Іспанії;
- описати особливості організації пізнавальних турів для дітей різного віку;
- провести дослідження історико-культурного потенціалу міста Мадрид в контексті розвитку пізнавального туризму
- розробити маршрут та технологічну карту пізнавального туру для дітей до м. Мадрид.

Продовження додатку А

Таким чином, розробка та просування пізнавального туру для дітей до Мадрида є актуальною та значущою ініціативою, спрямованою на розширення культурного кругозору, розвиток мовних навичок, зацікавленості у історії та мистецтві, сприяння розумінню та толерантності, а також розвиток творчих здібностей у дітей.

Науковий керівник – к.т.н., доц. Калмикова І.С.

Технологічна карта екскурсії					
Адреса фірми:			Adress:		
Тел/факс: e-mail					
ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА туристичної подорожі за назвою «МАДРИДСЬКА ПРИГОДА: ВІДКРИВАЙ СВІТ РАЗОМ З НАМИ!» на 2023 рік					
1. Основні показники маршруту:					
Вид маршруту <u>лінійний пізнавальний тур</u>					
Тривалість туру _____ 3 дні/2 ночі _____					
Протяжність маршруту в кілометрах : км. 3882 км _____					
Чисельність туристів в групі: 10 осіб _____					
3. Короткий опис подорожі					
Ділянки (етапи) маршруту екскурсії	Місця зупинок	Об'єкти показу	Тривалість огляду, хв	Перелік основних питань	Організаційні вказівки
Ворота Алькала	Ворота Алькала, вихід з парку	Тріумфальна арка біля парку	10	Знайомство з архітектурним шедевром, розповідь про історію створення.	Діти тримаються групи. Не відходять від керівника групи
Парк Буен-Ретіро	Парк Буен-Ретіро Кафе у парку	Архітектура парку, фонтани, композиції з рослин. Площа Plaza Parterre.	30	Знайомство з одним з найвідоміших парків Мадрида. Розповідь про історію заснування та створення, огляд усіх архітектурних пам'яток парку.	Група дітей 10-11 класів уважно дотримується вказівок керівника екскурсії, класного керівника. Діти тримаються групи та не відлучаються від групи.
			20		

Продовження Додатку Б

Музей науки і техніки	Музей науки і техніки	Експонати музею	40-50	Огляд головних експонатів музею, участь у головних атракціях музею для дітей	Група дітей 10-11 класів уважно дотримується вказівок керівника екскурсії, класного керівника. Діти тримаються групи та не відлучаються від неї
Пласа-Майор	Вул. Calle Mayor Площа Пласа-Майор	- Бронзова статуя Філіпа III, - Casa de la Panadería –	20	Знайомство з грандіозною площею, огляд пам'яток.	Діти тримаються групи та не відлучаються від групи. Ознайомлення з екскурсійними картками, купівля сувенірів.
Королівський палац	Королівський палац Парк Королівського палацу	Собор Альмудена, Музей Війни у палаці	60	Огляд Палацу зовні, розгляд архітектури. Відвідування собору Альмудена. Відвідування музею війни, огляд королівського арсеналу.	Діти тримаються групи та не відлучаються від керівника. Дозволяється фотографування.
Парк Фаунія	Зоопарк природного парку	Тварини зоопарку, природні об'єкти	60	Екскурсія по зоопарку, споглядання тварин, відвідування «ферми» де можна погодувати свійських тварин	Діти тримаються групи та не відлучаються від керівника. Дозволяється фотографування

Продовження додатку Б

Храм Дебод	Храм просто неба, музей	Храм, музейні експонати з Єгипту	20	Огляд території Храму, відвідування музею, огляд експонатів, розповідь про будівництво храму.	Діти тримаються групи та не відлучаються від керівника. Дозволяється фотографування.
Канатна дорога Мадриду	Початкова точка і кінцева точка дороги	Об'єкти міста з висоти	10	Поїздка по канатній дорозі, огляд міста з висоти пташиного польоту	Діти розподіляються по кабінках по 4 особи. Дотримуються техніки безпеки. Дозволяється фотографування.

Парк Буен-Ретіро

Тріумфальна арка

Площа Плас-Майор

Королівський палац

Собор Альмудена

Внутрішнє оздоблення Королівського палацу

Храм Дебора

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ТРАДИЦІЇ КРАЇНИ ЯК ОСНОВА ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ

- Термін *«пізнавальний туризм»* уперше було вжито офіційно у 1982 році в матеріалах Всесвітньої конференції з культурної політики.
- Пізнавальні тури є дуже різноманітним за своєю тематикою: «класичні» історичні, етнографічні та фольклорні екскурсійні тури, театральні, літературні, для занурення в балет чи оперу, музейні, знайомство із живописом, по визначних місцях життя видатних діячів мистецтва чи політики й так далі, чи по місцях описаних у літературних творах певного автора – перелік можна продовжувати майже нескінченно.
- Пізнавальний туризм є одним з ключових напрямків у сучасній туристичній індустрії. Він спрямований на задоволення інтелектуальних, культурних та освітніх потреб туристів.

Розглянемо і опишемо стан розвитку та популярність пізнавального туризму у Європі.

- Європа в цілому залишається найбільш відвідуваним регіоном у світі, на який припадає 50% світових туристичних потоків.
- Більш як 80% туристів визначило саме культурний та пізнавальний туризм основною ціллю їхньої поїздки у Європу. Тому можна вважати, що пізнавальний туризм є одним з найпривабливіших типів туристичних маршрутів.
- Розвитку туризму в країнах Європи сприяють також традиції щодо організації тут більшості міжнародних заходів (конгресів, з'їздів, конференцій, семінарів, фестивалів, спортивних змагань)

Щороку в світі з'являються нові музеї, нерідко з вельми екзотичними експонатами. Своєю незвичністю вони приваблюють натовпи туристів

Музей сауни
(містечко
Мутуруна,
Фінляндія)

Музей Нессі
(графство
Ізвресс,
Великобританія)

Музей чорців
(Клаунас, Литва)

Музей сміття
(Нью-Джерсі,
США)

- Що щодо значення пізнавальних турів у Іспанії, то одним із способів підвищення туристичної привабливості історико-культурних пам'яток є розробка тематичних турів по території країни
- При організації туризму в Іспанії залучаються лише кваліфіковані гідн та експерти. Вони допомагають туристам розкрити глибинність історії, розповісти цікаві факти та відповісти на запитання.

- Співпраця з місцевими органами влади, туристичними агенціями та громадськими організаціями допомагає залучити фінансові ресурси та рекламувати пізнавальні тури Іспанії. Створення спільних програм та просування пізнавальних турів в Іспанії сприяє збільшенню свідомого туризму і розвитку інфраструктури для підтримки таких видів туризму.

Все враховуючи, пізнавальні тури є важливим інструментом для підвищення туристичної привабливості історико-культурних пам'яток Іспанії. Шляхи розробки тематичних турів, використання інтерактивних технологій, залучення кваліфікованих гідів та співпраця з місцевими органами влади можуть сприяти привертанню більшої кількості туристів і збереженню культурної спадщини Іспанії.

Особливості організації пізнавальних турів для дітей різного віку

- *Дитячий туризм* - це вид туризму, спрямований на дітей і підлітків.
- Він передбачає організацію подорожей і відпочинку для дітей, зазвичай у супроводі батьків, опікунів або спеціалізованих групових лідерів.
- В Україні серед вікових меж школярів виділяють:
 - 1. Молодший шкільний вік - від 7 до 11 років;
 - 2. Середній шкільний вік (підлітковий) - від 11 до 15 років;
 - 3. Старший шкільний вік (юнацький) - від 15 до 18 років

Організація пізнавальних турів для дітей вимагає особливого підходу, щоб забезпечити їхню безпеку, розвиток та навчання. Такі тури можуть мати значний вплив на дітей, допомагаючи розширити їхні знання, сприяючи соціальному розвитку і вихованню. Ось деякі особливості, які слід враховувати при організації пізнавальних турів для дітей:

- **1. Безпека:** Перш за все, безпека дітей повинна бути найважливішим пріоритетом. Організатори турів повинні взяти всі необхідні заходи для забезпечення безпеки дітей під час усього тривання туру.
- **2. Освітній аспект:** Пізнавальні тури повинні мати освітній цілі. Вони можуть сприяти значно в позитивний час і розширювати знання дітей в різних галузях, таких як історія, мистецтво, ментально тощо.
- **3. Індивідуальні особливості:** Врахуйте індивідуальні особливості дітей при плануванні туру. Молодші діти можуть бути потрібні більше наглядні для виконання та менш фізичні завдання.
- **4. Взаємодія та командна робота:** Пізнавальні тури можуть стимулювати взаємодію та командну роботу серед дітей.
- **5. Висвітлення та розвиток:** Не забувайте, що діти повинні також мати можливість висловлюватися та розвиватися під час туру.
- **6. Супровідники:** Проведення туру повинні бути досвідченими і добре підготовленими для роботи з дітьми. Вони повинні мати знання про безпеку, першу медичну допомогу та взаємодію з управлінням групами.

Організація пізнавальних турів для дітей різного віку вимагає уваги до особливостей та інтересів кожної вікової групи. Нижче описані особливості організації пізнавальних турів для дітей відповідно до трьох вікових груп:

- **1. Молодший шкільний вік (вік 7 до 11 років):** Потребуються простота та доступність інформації. Тури повинні бути інтерактивними та залучати дітей до активної участі. Важливо враховувати безпеку та комфорт дітей.
- **2. Середній шкільний вік (підлітковий) (вік 11 до 15 років):** Діти цього віку починають демонструвати більшу самостійність і цікавляться глибшими знаннями про різні аспекти світу. - Важливо створити можливості для взаємодії з однолітками та виконання командних завдань.
- **3. Старший шкільний вік (юнацький) (вік 15 до 18 років):** Для дітей цього віку важливо мати можливість глибше зануритися у конкретну тему, яка їх цікавить. Рекомендується включати активну участь у професійних майстер-класах, семінарах або дослідницьких проєктах, щоб розвивати практичні навички та заохочувати самостійність. Важливо враховувати інтереси дітей цього віку та надавати їм можливість обирати певні напрямки дослідження.
- У будь-якому віковому діапазоні важливо враховувати інтереси та потреби дітей, забезпечувати безпеку та комфорт, а також створювати сприятливу та навчальну атмосферу, щоб пізнавальний тур був якомога більш ефективним та цікавим для дітей.

ОПИС ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ, ОСНОВНИХ АТРАКЦІЙ МІСТА МАДРИД

- Клімат Мадрида є континентальним, зі спекотним сухим літом і прохолодною зимою.
- Мадрид є найвищою столицею Європи за середньою висотою над рівнем моря, яка складає 655 метрів.
- Мадрид славиться своїм сонячним кліматом і має найбільшу кількість сонячних годин у Європі, близько 2770 годин на рік.

Іспанія - країна, яка славиться своїми багатими культурними скарбами, і кожен регіон має свої унікальні особливості.

Мадрид, зі своєю багатозначною історією, тричі обрано столицею Іспанії, несе в собі неймовірну красу і динаміку.

Місто дивує великою кількістю замків і палаців різних епох, чарівними парками та фонтанами.

У Мадриді можна відчути справжній іспанський характер. Тут ви зможете насолодитися запальними виступами фламенко та відвідати кориди, які є складовою частиною місцевої культури. Крім того, Мадрид є центром іспанської моди, де ви зможете насолодитися стильними та модними трендами.

Герб Мадрида містить зображення ведмедя, який тягнеться до червоних плодів на зеленому сунічному дереві. Цей символ став одним із найвідоміших атрибутів міста.

Існує декілька легенд та повір'їв, які пояснюють походження цього герба. Одна з легенд пов'язує його з наявністю сунічних дерев та численних ведмеців в території, на якій згодом з'явився Мадрид. Інша версія стверджує, що ведмідь та дерево символізують домовленість між шкільною та церковною владою щодо використання мисливських угідь.

Історична спадщина Мадрида величезна. За традицією центром міста вважається площа Пуерта-дель-Сол з трьома статуями і старовинним Будинком Пошти (1768 г.), увінчаним годинниками з чотирма циферблатами.

Пуерта-дель-Соль (Ворота Сонця) – одна з найвідоміших площ Мадрида й одне з найжвавіших місць столиці Іспанії.

Це центральна точка міста і радіальний центр всіх іспанських доріг (нульовий кілометр).

У Середньовіччі тут знаходилися одні з міських воріт, які були орієнтовані на схід.

Сучасну форму Пуерта-дель-Соль отримала під час правління Ізабелли II

Королівський палац – чудовий зразок палацової архітектури XVIII ст, оточений парком з Садами Сабатіні і Мавританським полем.

Дуже гарний сад **Кампо-дель-Моро**, розбитий перед Королівським палацом і довгий час був приватним королівським парком.

Фонтан богині Сибелес, символ іспанської столиці, розташований на однойменній площі і оточений найвідомішими пам'ятками Мадрида.

Тут знаходяться **Морський Музей**, в якому зберігаються цікаві документи і моделі кораблів іспанського флоту, і **Пуерта-де-Алькала** на майдані Незалежності.

Поруч розташовані **Музей декоративного мистецтва** і **Музей Армії**.

Національний музей («Центр Мистецтва імені Королеви Софії») славиться колекцією старого Іспанського Музею Сучасного Мистецтва та зборами сучасного живопису

Парк Ретіро – найбільший і найзнаменитіший парк Мадрида. Його площа становить приблизно 1,5 квадратних кілометрів. Парк розташований на околиці історичного центру. Це чудове місце для прогулянок.

ПІЗНАВАЛЬНИЙ ТУР ДО МІСТА МАДРИД ДЛЯ ДІТЕЙ: «МАДРИДСЬКА ПРИГОДА: ВІДКРИВАЙ СВІТ РАЗОМ З НАМИ!»

- **Тема туру:** значення історії та культури Іспанії на прикладі міста Мадрид.
- **Мета:** виховання любові й поваги до культурного здобутку нації; естетичне виховання дітей 9-11 класів; розширення її світогляду, одержання додаткових знань із образотворчого мистецтва, архітектури, культурології та ін.; знайомство з історією й сучасністю міста Мадрид.
- **Тривалість:** 3 дні/2 ночі год.
- **Протяжність маршруту туру:** 3838,3 км.
- **Об'єкти екскурсій:** Парк Буен-Ретіро, Ворота Алькала, площа Пласа-Майор, Королівський палац, храм Дебод, Музей науки та техніки, ванатна дорога, парк Каса де Кампо.
- **Карта маршруту по місту Мадрид**

Програма пізнавального туру для дітей до м. Мадрид

- Наведемо програму туру для дітей 10-11 класів по місту Мадрид.
- Початок маршруту – в Одесі, в аеропорту. Прямий рейс до Мадриду відбуває о 06:30, час у дорозі займає приблизно 13 год, тому приліт до аеропорту Мадрида відбувається о 19:30.
- З аеропорту Мадрида буде трансфер до готелю «Boutique Urban Madrid Segalov». Готель знаходиться у центрі міста, неподалік від початку екскурсії.
- По приїзду у готель відбувається поселення групи та вечір. Так як перший день був присвячений прильоту до Іспанії, він не буде враховуватись у загальну кількість днів туру.
- **День 1.** О 09:00 сніданок у готелі та виїзд до першої точки екскурсії.
- Пересування по місту буде здійснюватися на громадському транспорті: автобуси, метро, трамвай тощо.
- 11:00 – Прибуття до першої точки туру - Парку Буен-Ретіро.
- 11:40 – зупинка у кафе «Florida Park», щоб перепочити та скуштувати відомі ласощі іспанської кухні.
- 12:10 – прибуття до Музею науки та техніки, де можна побачити як відбувався технологічний прогрес у різних областях нашого життя — від сфери сільського господарства, фізики або хімії до медицини та астрономії.
- 13:00 – Закінчення екскурсії по музею та повернення в готель.
- 15:00 - обід у ресторані «Restaurante Aya» поруч з готелем.
- 16:00 - повернення в готель, відпочинок у номерах, вечір у готелі.

- **День 2.** Другий день туру починається о 09:00 зі сніданку у готелі та продовження екскурсій по місту.
- 10:00 – прибуття до Площі Пласа-Майор.
- 10:35 – прибуття до Королівського палацу.
- 12:00 – вінець екскурсій по палацу.
- 12:35 - прибуття до наступної точки екскурсій - природного парку Фауна.
- 14:00 – повернення до готелю.
- 15:00 - обід у ресторані готелю. Відпочинок. Можлива прогулянка по магазинах міста для покупки сувенірів під керівництвом гідів.
- 19:30- 19:30 - вечера у ресторані готелю.

- **День 3.**
- О 09:00 - сніданок у готелі.
- О 09:30 - відправка до останньої точки екскурсій по Мадриду - Храм Дебоа.
- 10:00 – 10:10 – поїздка на канатній дорозі Мадриду.
- 12:00 - після повернення до міста проводиться обід у ресторані «Fortuna Home Club» та повернення до готелю на відпочинок.
- 18:00- 18:30 - вечера у ресторані готелю.
- О 17:25 – виселення з готелю та трансфер до аеропорту.
- 19:15 – рейс до Одеси.
- 10:35- прибуття до Одеси.
- Кінець маршруту.

Технологічна картка екскурсії

Технологічна картка екскурсії					
Адреса форми:				Адреса:	
Тел/факс: e-mail: ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТКА туристичної подорожі за назвою «МАДРИДСЬКА ПРИГОДА: ВІДКРИТИЙ СВІТ РАЗОМ З НАМИ!» на 2023 рік з Основні показники маршруту: Від маршруту: лінійний Нинішній тур: _____ Тривалість туру: _____ 5 днів/2 ночі Протяжність маршруту в кілометрах: км. 3882 км Чисельність туристів в групі: 10					
Роб _____ Короткий опис подорожі					
Дати екскурсій	Місце проведення	Тривалість екскурсії	Протяжність екскурсії, км	Відвідувані об'єкти	Питання/відповіді
Варіант А	Варіант А	Варіант А	Варіант А	Варіант А	Варіант А
Варіант Б	Варіант Б	Варіант Б	Варіант Б	Варіант Б	Варіант Б
Варіант В	Варіант В	Варіант В	Варіант В	Варіант В	Варіант В

Музей науки і техніки	Музей науки і техніки	Башта Сан-Хуан	40-50	Огляд готельно-ресторанних послуг, участь у готельно-ресторанній діяльності	Групи дітей 10-11 класів уклали договори про співпрацю з екскурсійними агентствами. Діти приїждять групами та не відпочивають на місці.
Пласа-Майор	Бун Кабе Майор Пласа Пласа-Майор	Корова статуя Фонтан III - Casa de la Republica -	20	Знакомство з традиційною кухнею, огляд пам'яток.	Діти приїждять групами та не відпочивають на місці. Співпрацюють з екскурсійними агентствами, купують сувеніри.
Королівський палац	Королівський палац	Собор Алямари, Музей Ейван у палаці	80	Огляд Палацу короля, ризниця - архітектура, Палацовий собор Алямари, Вишарванський музей відео, огляд королівського двору.	Діти приїждять групами та не відпочивають на місці. Занемаються фотографуванням.
Парк Фауна	Парк Королівського палацу Зоопарк природного парку	Таріан зоопарку, природний об'єкт	80	Екскурсія по зоопарку, спостереження за тваринами, фотографування тварин.	Діти приїждять групами та не відпочивають на місці. Занемаються фотографуванням.

Способи просування туру «Мадридська пригода: Відкривай світ разом з нами!»

Заходи при формуванні та просуванні туру можуть включати наступні напрямки:

- 1. Проведення постійної роботи з мережею турагентів. Робота з туристичними агентствами в цей момент є одним з основних напрямків для просування розробленого туру.
- 2. Формування ефективної маркетингової стратегії на туристичному ринку. Реалізація рекламно-інформаційних заходів з популяризації туру, видання каталогів, буклетів, путівників та іншої друкованої продукції.
- 3. Активна участь в проведенні міжнародних виставок і ярмарків. Цей напрямок надає можливість підприємству одночасного поширення і отримання організаційної, економічної, технічної, технологічної інформації при відносно невисокій вартості.
- 4. Мобільний маркетинг. Він може бути використаний через опції Vimp Offers та SMS-розсилки. Vimp Offers це виплаваючі вікна на сайтах з пропозиціями, наприклад pop-up. Розсилка може бути здійснена через телефонні SMS або за допомогою електронної пошти.

- З метою просування розробленого туру по місту Мадрид варто зосередитись на використанні сучасних Інтернет-технологій.
- Останнім часом Instagram став дуже популярною платформою для реклами та PR, особливо для бізнесу, оскільки він спеціалізується на фотоконтенті та відео.
- За даними агенції plusone social impact ця соціальна мережа станом на початок 2022 року мала 1,28 млрд. користувачів. В Україні ця цифра становить 11,6 млн.
- За даними Statista, станом на червень 2022 року Facebook був провідною платформою соціальних мереж у Європі за кількістю користувачів із приблизно 457 мільйонами користувачів.
- Слідом за ним став і Instagram, у регіоні якого було близько 281 мільйона користувачів.
- Відео TikTok має близько 227 мільйонів користувачів, тоді як платформа мікроблогів Twitter мала 9,2 мільйона користувачів у Європі.
- Через те, що вік потенційних споживачів тури активного туризму найчастіше коливається від 18 до 35 років, то для просування продукту було обрано 2 соціальні мережі: Facebook, Instagram.

Контент-план публікацій у соціальних мережах, враховуючи найкращі дні та години для публікування для охоплення більшої аудиторії та споживачів

За дослідженнями, найкращими днями тижня для викладу постів в Інстаграм є понеділок, серeda і четвер. Розповіді можна викладати кожного дня або через день.

Найкращі дні для постингу у Фейсбук це усі будні дні тижня.

- Найбільшу періодичність буде мати реклама у соціальних мережах, через те, що вона є найефективнішою для просування туристичного продукту.
- Найменшу матиме друкована реклама у вигляді буклетів - лише раз у три місяці.

Вид контенту	Соцмережа	Час викладу публікації						
		Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
Пост	Facebook		x		x		x	
Резюме	Facebook	x		x		x		x
Пост/рейс	Instagram	x		x		x		
Резюме	Instagram	x	x		x	x		x

Приклад брошури для туру «Мадридська пригода: Відкривай світ разом з нами!»

Друковані буклети будуть роздаватись по школах та середніх навчальних закладах для потенційних споживачів: учнів та студентів.

Висновки

Було розроблено авторський тур для учнів 9-11 класів до Мадриду. Програма туру передбачає відвідання таких об'єктів: Парк Буен-Ретро, Ворота Алькала, площа Пласа-Майор, Королівський палац, храм Дебод. Усі вони є унікальними витворами архітектури Мадриду і є визначними пам'ятками міста, які відомі на увесь світ.

Кінцева ціна туру – 31 509 грн для однієї особи.
Рентабельність складе 92%, тобто кожна вкладена в розроблений турпродукт гривня принесе 92 копійки чистого доходу, що є хорошим результатом.

Для просування туру було обрано такі інструменти: Vshop Office, розсилка, друкована рекламна продукція (буклети), реклама у соціальних мережах. Було складено кошторис запропонованої рекламної кампанії. Було визначено, що на рекламу витрати на місяць складатимуть 40 200 грн.

Дякую за увагу)

Перевірка тексту на плагіат

Кваліфікаційна робота бакалавра.

Тема: «Підходи до організації та просування пізнавального туру для дітей до міста Мадрид»

Засіб перевірки: Plag.com.ua

Унікальність по фразам > 30 %

Унікальність по словам > 30 %

Оксана ТРАЧУК

Ризик плагіату

НАЙВИЩИЙ

1% Перефразування

0% Неправильні цитування

73 Збіги

Керівник: _____ Ірина КАЛМИКОВА

Здобувач: _____ Оксана ТРАЧУК